

Brussell, 14 ta' Jannar 2020
(OR. en)

5176/20

Fajl Interistituzzjonali:
2017/0237(COD)

TRANS 14
CONSOM 5
CODEC 20

EŻITU TAL-PROCEDIMENTI

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Delegazzjonijiet
Nru. dok. preċ.:	ST 14047/19 + COR 1
Nru dok. Cion:	ST 12442/17 + ADD 1
Suġġett:	Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar id-drittijiet u l-obbligi tal-passiġġieri tal-ferroviji – Eżitu tal-proċedimenti

Id-delegazzjonijiet isibu meħmuż l-approċċ ġenerali dwar il-proposta msemmija hawn fuq kif adottata mill-Kunsill TTE fit-2 ta' Diċembru 2019, inkluż il-premessi kif allinjati mill-Grupp ta' Hidma dwar it-Trasport fuq l-Art.

Proposta għal
REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL
dwar id-drittijiet u l-obbligi tal-passiġġieri tal-ferroviji
(riformulazzjoni)
(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 91(1) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni²,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja,

Billi:

- (1) Iridu jsiru għadd ta' emendi fir-Regolament (KE) Nru 1371/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³. Fl-interess taċ-ċarezza, jenhtieg li dak ir-Regolament jiġi riformulat.

¹ ĠU C , , p. .

² ĠU C , , p. .

³ Regolament (KE) Nru 1371/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2007 dwar id-Drittijiet u l-Obbligi tal-passiġġieri tal-ferroviji (ĠU L 315, 3.12.2007, p. 14).

- (2) Fil-qafas tal-politika komuni tat-trasport, hu importanti li d-drittijiet tal-utent tal-passiġġieri ferrovjarji jkunu mharsa u tittejjeb il-kwalità u l-effettività tas-servizzi ferrovjarji tal-passiġġieri biex jiġi megħjun it-tkabbir tas-sehem tat-trasport ferrovjarju meta mqabbel ma' mezzi oħra tat-trasport.
- (3) Minkejja li fl-Unjoni sar bosta progress fejn tidhol il-protezzjoni tal-konsumaturi, il-protezzjoni tad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ferroviji jehtieg titjeb aktar.
- (4) Galadarba l-passiġġier tal-ferroviji hu l-parti d-dgħajfa fil-kuntratt tat-trasport, għandhom jiġu mharsa d-drittijiet tal-passiġġier f'dan ir-rigward.
- (5) [...] Il-passiġġieri tal-ferroviji li jagħmlu vjaġġi internazzjonali u domestiċi jingħataw l-istess drittijiet **sabiex** dan iżid il-livell ta' protezzjoni tal-konsumaturi fl-Unjoni, jiżgura kundizzjonijiet ekwi għall-imprizi ferrovjarji, u lill-passiġġieri jiggarrantilhom livell uniformi ta' drittijiet.
- (6) Is-servizzi ferrovjarji urbani, suburbani u reġjonali tal-passiġġieri għandhom natura differenti mis-servizzi fuq distanzi twal. Għalhekk l-Istati Membri għandhom jithallew jeżentaw lis-servizzi ferrovjarji urbani, suburbani u reġjonali tal-passiġġieri, **kif ukoll tali servizzi transfruntieri**, [...] fl-Unjoni minn ċerti dispożizzjonijiet dwar id-drittijiet tal-passiġġieri.
- (7) Huwa mira ta' dan ir-Regolament li jtejjeb is-servizzi ferrovjarji tal-passiġġieri fl-Unjoni. Għalhekk, jenhtieg li l-Istati Membri jkollhom il-possibbiltà li jagħtu eżenzjonijiet għal servizzi f'reġjuni fejn parti konsiderevoli mis-servizz jinħadem barra mill-Unjoni [...].
- (7a) **Barra minn hekk, sabiex tkun tista' ssir tranżizzjoni bla xkiel mill-qafas stabbilit skont ir-Regolament (KE) Nru 1371/2007 għal dak skont dan ir-Regolament, jenhtieg li l-eżenzjonijiet nazzjonali preċedenti jitnehhew gradwalment biex tinzamm iċ-ċertezza u l-kontinwità legali.**

- (8) [...] L-eżenzjonijiet [...] **marbuta** [...] mal-użu tas-servizzi ferrovjarji minn persuni b'dizabbiltà jew persuni b'mobbiltà mnaqqa **jenhtieg li jitnehhew gradwalment f'ċerti servizzi domestiċi li qabel kienu eżentati fuq livell nazzjonali**. Minbarra dan, l-eżenzjoni temporanja m'għandhiex tapplika għad-drittijiet ta' dawk li jixtiequ jixtru biljetti biex jivvjagġaw bil-ferrovija biex jagħmlu dan mingħajr diffikultajiet żejda, u lanqas għal dawk id-dispożizzjonijiet dwar ir-responsabbiltà tal-impriżi ferrovjarji fir-rigward tal-passiġġieri u l-bagalji tagħhom, u lanqas għar-rekwiżit li l-impriżi ferrovjarji jkunu assigurati sew, u lanqas għar-rekwiżit li dawk l-impriżi jieħdu miżuri xierqa biex jiżguraw is-sigurtà personali tal-passiġġieri fl-istazzjonijiet ferrovjarji u fuq il-ferroviji u biex jimmanigġaw ir-riskju.
- (8a) **Jenhtieg li fejn ikun hemm diversi amministraturi tal-istazzjonijiet responsabbli għal stazzjon wiehed, l-Istati Membri jkollhom il-possibbiltà li jahtru l-korp responsabbli għar-responsabbiltajiet imsemmija f'dan ir-Regolament.**
- (10) Rekwiżiti aktar dettaljati rigward l-ġoti tal-informazzjoni dwar l-ivvjagġar huma stabbiliti fl-ispeċifikazzjoni teknika għall-interoperabbiltà (TSI) msemmija fir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 454/2011⁴.
- (11) It-tishih tad-drittijiet tal-passiġġieri ferrovjarji għandu jinbena fuq il-liġi internazzjonali eżistenti li tinsab fl-Appendiċi A — Regoli uniformi dwar il-Kuntratt għat-Trasport Internazzjonali ta' Passiġġieri u Bagalji bil-Ferrovija (CIV) mal-Konvenzjoni dwar it-Trasport Internazzjonali bil-Ferrovija (COTIF) tad-9 ta' Mejju 1980, kif modifikati mill-Protokoll għall-modifikazzjoni tal-Konvenzjoni dwar it-Trasport Internazzjonali bil-Ferrovija tat-3 ta' Ġunju 1999 (il-Protokoll tal-1999). Madankollu huwa mixtieq li l-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament jiġi estiż sabiex jipproteġi mhux biss lill-passiġġieri internazzjonali iżda anki lill-passiġġieri domestiċi. Fit-23 ta' Frar 2013, l-Unjoni aderiet mal-COTIF.

⁴ Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 454/2011 tal-5 ta' Mejju 2011 dwar l-ispeċifikazzjoni teknika għall-interoperabbiltà relatata mas-subsistema "applikazzjonijiet telematiċi għal servizzi tal-passiġġieri" tas-sistema ferrovjarja trans-Ewropea (ĠU L 123, 12.5.2011, p. 11).

- (12) **Jenhtieg li l-Istati Membri jipprojbixxu d-diskriminazzjoni abbażi tan-nazzjonalità tal-passiġġier jew il-post tal-istabbiliment tal-impriża ferrovjarja, il-bejjiegh tal-biljetti jew l-operatur tal-vjaġġi fi hdan l-Unjoni. Madankollu, jenhtieg li t-tariffi soċjali ma jiġux ipprojbiti, dment li dawn ikunu proporzjonati u jithaddmu indipendentement min-nazzjonalità tal-passiġġier kkonċernat. L-impriżi ferrovjarji, il-bejjiegha tal-biljetti u l-operaturi tal-vjaġġi huma liberi li jiddeterminaw il-prattiki kummerċjali tagħhom, inkluż offerti speċjali u l-promozzjoni ta' ċerti mezzi ta' bejgħ. [...] Minhabba l-iżvilupp ta' pjattaformi fuq l-internet li jbigħu l-biljetti tat-trasport tal-passiġġieri, l-Istati Membri jenhtieg jagħtu attenzjoni speċjali biex jiżguraw li ma ssir l-ebda diskriminazzjoni waqt il-proċess biex jiġu aċċessati l-pjattaformi fuq l-internet jew biex jinxtraw il-biljetti. [...]**
- (13) Iz-zieda fil-popolarità taċ-ċiklizmu madwar l-Unjoni qed thalli implikazzjonijiet fuq il-mobbiltà ġenerali u t-turiżmu. Jekk fil-qasma modali jiżdied l-użu tal-ferroviji u taċ-ċiklizmu, jonqos l-impatt tat-trasport fuq l-ambjent. Għalhekk l-impriżi ferrovjarji jenhtieg jiffaċilitaw kemm jista' jkun it-tahlita taċ-ċiklizmu u l-vjaġġi bil-ferrovija, l-aktar billi jippermettu l-ġarr tar-roti fuq il-ferroviji.
- (13a) **Jenhtieg li d-drittijiet u l-obbligi rigward il-ġarr ta' roti fuq ferroviji japplikaw għal roti li jistghu jintrikbu faċilment qabel u wara l-vjaġġ bil-ferrovija. Il-ġarr ta' roti f'pakketti u basktijiet, fejn applikabbli, huwa kopert bid-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament li għandhom x'jaqsmu mal-bagalji.**

- (13b) Id-drittijiet tal-utenti għal servizzi bil-ferrovija jinkludu li jirċievu informazzjoni rigward is-servizz kemm qabel kif ukoll matul il-vjaġġ. Kull meta hu possibbli, l-impriża ferrovjarja [...] jenhtieg li jipprovdu din l-informazzjoni minn qabel u mill-aktar fis possibbli. **Jenhtieg li l-bejjiegha tal-biljetti jipprovdu l-informazzjoni rilevanti qabel il-vjaġġ.** Dik l-informazzjoni jenhtieg tinghata b'formati aċċessibbli għall-persuni b'dizabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqsa.
- (13c) **Id-daqs tal-bejjiegha tal-biljetti jvarja b'mod sostanzjali minn intrapriži mikro sa kbar u xi whud minnhom joffru s-servizzi tagħhom offline jew online biss. Għalhekk jenhtieg li l-obbligu li l-passiġġieri jinghataw informazzjoni dwar l-ivvjaġġar ikun proporzjonali għall-kapaċità tal-bejjiegh tal-biljetti.**
- (14) [...]
- (14a) **Il-biljetti globali jippermettu vjaġġi bla xkiel għall-passiġġieri u għalhekk jenhtieg li jsiru sforzi raġonevoli biex jiġu offruti dawn il-biljetti għal servizzi domestiċi, internazzjonali, urbani, suburbani u reġjonali, inkluż ukoll servizzi ferrovjarji eżentati f'dan ir-Regolament. Għall-kalkolu tal-perijodu ta' dewmien għall-kumpens, għal tali servizzi ferrovjarji, jenhtieg li jkun possibbli li jiġi eskluż id-dewmien waqt il-partijiet tal-vjaġġ barra mill-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.**
- (14aa) **Fir-rigward tas-servizzi mhaddma mill-istess impriża ferrovjarja, jenhtieg li t-trasferiment ta' passiġġieri ferrovjarji minn servizz għal ieħor jiġi ffaċilitat billi jinghataw biljetti globali, peress li l-ebda ftehim kummerċjali mhu mehtieġa bejn l-impriži ferrovjarji.**
- (14ab) **Jenhtieg li l-passiġġieri jkunu infurmati b'mod ċar jekk il-biljetti mibjugha minn impriża ferrovjarja fi tranżazzjoni kummerċjali wahda jikkostitwux biljett globali. Fejn il-passiġġieri ma jkunux infurmati b'mod korrett, jenhtieg li l-impriża ferrovjarja tkun responsabbli daqslikieku dawk il-biljetti kienu globali.**

- (14b) **Jenhtieg li l-offerta ta' biljetti globali tkun promossa. Madankollu, l-informazzjoni korretta dwar is-servizz ferrovjarju hija essenzjali wkoll meta l-passigġieri jixtru l-biljetti minn bejjiegħ tal-biljetti jew operatur tal-vjaġġi. Jenhtieg li l-bejjiegħa tal-biljetti jew l-operaturi tal-vjaġġi, fejn ibighu biljetti separati bhala pakkett, jinfurmaw b'mod ċar lill-passigġieri li daww il-biljetti ma joffrux l-istess livell ta' protezzjoni bhal biljetti globali. F'każ li l-biljetti ma jikkonformaw biljett globali u l-bejjiegħa tal-biljetti jew l-operaturi tal-vjaġġi jonqsu milli jikkonformaw ma' dan ir-rekwiżit, jenhtieg li huma jgħorru responsabbiltà proporzjonata, li tmur lil hinn mir-rimborż tal-biljetti.**
- (15) Fid-dawl tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabbiltà u sabiex il-persuni b'diżabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqsa jingħataw opportunitajiet għall-ivvjaġġar bil-ferrovija li jkunu komparabbli ma' daww ta' ċittadini oħra, għandhom jiġu stabbiliti r-regoli għal nondiskriminazzjoni u assistenza waqt il-vjaġġ tagħhom. Il-persuni b'diżabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqsa, kemm jekk ikkawżata mid-diżabbiltà, mill-età jew minn xi fattur ieħor, għandhom l-istess dritt bħač-ċittadini l-oħra kollha għall-moviment liberu u għan-nondiskriminazzjoni. Fost l-oħrajn, għandha tingħata attenzjoni speċjali għall-ghoti ta' informazzjoni lill-persuni b'diżabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa rigward l-aċċessibbiltà tas-servizzi ferrovjarji, il-kundizzjonijiet tal-aċċess tal-vaguni u l-faċilitajiet abbord. Sabiex il-passigġieri b'indeboliment sensorju jkunu mogħtija l-aħjar informazzjoni dwar xi dewmien, għandhom jintużaw sistemi viżivi u awditivi, kif jixraq. **Jenhtieg li l-persuni b'diżabbiltà [...] jkunu jistgħu jixtru l-biljetti minn fuq il-ferrovija mingħajr hlas żejjed fejn ma jkunx hemm mezzi aċċessibbli biex il-biljetti jinxtraw qabel jirkbu l-ferrovija. Barra minn hekk, jenhtieg li jkun hemm il-possibbiltà li dan id-dritt jiġi limitat f'ċirkostanzi marbuta mas-sigurtà jew mar-riservazzjoni obbligatorja tal-ferrovija.** Il-persunal għandu jingħata t-taħriġ kif xieraq biex ikun jista' jissodisfa l-htigijiet tal-persuni b'diżabbiltà u tal-persuni b'mobbiltà mnaqqsa, l-aktar meta jkun qed jagħtihom assistenza. Sabiex ikunu żgurati l-istess kundizzjonijiet tal-ivvjaġġar, jenhtieg li dawn il-persuni jingħataw assistenza fl-istazzjonijiet u abbord **jew, f'każ ta' nuqqas ta' persunal imħarreg li jakkumpanjahom abbord il-ferrovija jew fl-istazzjoni, jenhtieg li jsiru l-isforzi raġonevoli kollha biex jippermettu l-ivvjaġġar bil-ferrovija.** [...] .

- (15a) **Sabiex jiffacilitaw l-aċċess għas-servizzi ferrovjarji għall-persuni b'diżabbiltà jew għal persuni b'mobbiltà mnaqqa, jenhtieg li l-Istati Membri jkollhom il-possibbiltà li jirrikjedu lill-imprizi ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet biex jistabbilixxu Punti ta' Kuntatt Uniċi nazzjonali biex jikkoordinaw l-informazzjoni u l-assistenza.**
- (16) L-imprizi ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet jenhtieg jikkunsidraw il-bżonnijiet tal-persuni b'diżabbiltà u tal-persuni b'mobbiltà mnaqqa, permezz ta' konformità mat-TSIs għal persuni b'mobbiltà mnaqqa. [...]
- (17) Hu mixtieq li dan ir-Regolament johloq sistema ta' kumpens għall-passiġġieri fil-każ ta' dewmien, **inkluż f'każijiet fejn id-dewmien ikun ikkawżat minn kanċellazzjoni ta' servizz jew konnessjoni mitlufa.** [...] . F'każ ta' dewmien fit-tul ta' servizz tal-passiġġieri, l-imprizi ferrovjarji jenhtieg jagħtu kumpens lill-passiġġieri skont persentaġġ tal-prezz tal-biljett.
- (18) L-imprizi ferrovjarji jenhtieg li jkunu obbligati li jkunu assigurati, jew li **jkollhom garanziji adegwati** [...], għar-responsabbiltà tagħhom lejn il-passiġġieri tal-ferroviji fil-każ ta' incident. [...]

- (19) Id-drittijiet imsaħħa ta' kumpens u ta' assistenza fil-każ ta' dewmien, konnessjoni li ma ntlahqitx jew kanċellazzjoni għandhom iwasslu għal incentivi akbar għas-suq tal-passiġġieri tal-ferroviji, għall-benefiċċju tal-passiġġieri.
- (20) F'każ ta' dewmien, il-passiġġieri għandhom jingħataw alternattivi għal kontinwazzjoni tat-trasport jew għal ridirezzjonar tar-rota b'kundizzjonijiet tat-trasport komparabbli. F'dan il-każ jenhtieg jitqiesu l-htigijiet tal-persuni b'dizabbiltà u tal-persuni b'mobbiltà mnaqqsa.
- (21) Madankollu l-impriża ferrovjarja ma jenhtiegx tkun obbligata thallas kumpens jekk tkun tista' tipprova li d-dewmien sehh minhabba **avvenimenti fosthom** [...] kundizzjonijiet **estremi** tat-temp jew diżastri naturali kbar li pperikolaw l-operazzjoni sikura tas-servizzi. Kull każ bħal dan jenhtieg ikollu l-karattru ta' katastrofi naturali eċċezzjonali, kif distint mill-kundizzjonijiet normali u staġonali tat-temp, bħall-maltempati tal-ħarifa jew l-ghargħar urbani li jsehh regolarment [...] . **Barra minn hekk, fejn id-dewmien ikun ikkawżat minn passiġġier jew minn ċerti atti ta' partijiet terzi, l-impriża ferrovjarja jenhtieg li ma tkunx obbligata tikkumpensa d-dewmien.** L-impriża ferrovjarja jenhtieg juru li la setghu jwassru u lanqas jevitaw id-dewmien anki meta jkunu hadu l-miżuri raġonevoli kollha, **inkluż il-manutenzjoni preventiva xierqa tal-vetturi ferrovjarji tagħhom. Jenhtieg li l-istrajks mill-persunal tal-impriża ferrovjarja, u l-azzjoni, jew in-nuqqas tagħha, minn operaturi ferrovjarji ohra li jużaw l-istess infrastruttura, l-amministratur tal-infrastruttura jew l-amministraturi tal-istazzjonijiet ma jnehhux ir-responsabbiltà għal dewmien.**
- (21b) **Jenhtieg li l-impriża ferrovjarja jkunu mhegga jissimplifikaw il-proċedura għall-passiġġieri biex japplikaw għall-kumpens jew rimborż. B'mod partikolari, l-Istati Membri jenhtieg li jkollhom il-possibbiltà li jirrikjedu li l-impriża ferrovjarja jaċċettaw applikazzjonijiet minn ċerti mezzi ta' komunikazzjoni, fosthom b'siti web jew bl-użu ta' applikazzjonijiet mobbli, sakemm dawn ir-rekwiżiti ma jkunux diskriminatorji.**
- (22) F'kooperazzjoni mal-amministraturi tal-infrastruttura **u tal-istazzjonijiet**, jenhtieg li l-impriża ferrovjarja jhejju pjani jiet ta' kontinġenza biex kemm jista' jkun inaqqsu l-impatt tal-interruzzjonijiet il-kbar billi lill-passiġġieri maqbuda jagħtuhom l-informazzjoni u l-attenzjoni xierqa.

[...]

[...]

- (25) Hu mixtieq ukoll li l-vittmi tal-inċidenti u dawk li jiddependu fuqhom ikunu meħlusa minn preokkupazzjonijiet finanzjarji għaż-żmien qasir fil-perjodu eżatt wara l-inċident.
- (26) Hu fl-interess tal-passiġġieri tal-ferroviji li jittiehdu l-miżuri xierqa, bi ftehim mal-awtoritajiet pubbliċi, biex jiżguraw is-sigurtà personali tagħhom fl-istazzjonijiet kif ukoll fuq il-ferroviji.
- (27) Jenhtieg li l-passiġġieri ferrovjarji jkunu jistgħu jressqu lment lil kwalunkwe impriża ferrovjarja involuta, **jew lill-amministraturi tal-istazzjonijiet ta' ċerti stazzjonijiet, rigward l-oqsma ta' responsabbiltà rispettivi tagħhom dwar [...] id-drittijiet u l-obbligi mogħtija minn dan ir-Regolament [...] . Il-passiġġieri ferrovjarji jenhtieg li jkunu intitolati li jirċievu risposta fi żmien raġonevoli.**
- (27a) **Fl-interess ta' trattament effiċjenti tal-ilmenti, jenhtieg li l-impriži ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet ikollhom id-dritt li jistabbilixxu servizzi tal-klijenti u mekkaniżmi ta' trattament ta' ilmenti kongunti.**
- (27b) **Jenhtieg li d-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament ma jaffettwawx id-drittijiet tal-passiġġieri biex iressqu lment quddiem korp nazzjonali jew biex ifittxu rimedju legali skont il-proċeduri nazzjonali.**
- (28) L-impriži ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet jenhtieg li jiddefinixxu l-istandards tal-kwalità tas-servizz għas-servizzi tal-passiġġieri tal-ferroviji, [...] jamministrawhom u jimmonitorjawhom. **Jenhtieg ukoll li l-impriži ferrovjarji jqiegħdu dawn l-istandards għad-dispożizzjoni tal-pubbliku.**

- (29) Biex jinżamm livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur fit-trasport ferrovjarju, għandu jkun meħtieġ li l-Istati Membri jinnominaw Korpi Nazzjonali tal-Infurzar biex isegwu mill-qrib u jinfurzaw dan ir-Regolament fil-livell nazzjonali. Dawk il-Korpi għandhom ikunu jistgħu jiehdu bosta miżuri ta' infurzar. Il-passiġġieri jenhtieg ikunu jistgħu jressqu l-ilmenti tagħhom quddiem dawn il-korpi dwar l-allegat ksur tar-Regolament. Biex ikun żgurat li dawn l-ilmenti jiġu trattati b'mod sodisfaċenti, il-korpi jenhtieg jikkooperaw ukoll bejniethom.
- (29a) **L-Istati Membri li ma għandhomx sistema ferrovjarja, u l-ebda prospett immedjat li jkollhom wahda, ser iġorru piż sproporzjonat u inutli jekk ikunu soġġetti għall-obbligi tal-infurzar fir-rigward tal-impriżi ferrovjarji, l-amministraturi tal-istazzjonijiet u l-amministraturi tal-infrastruttura previsti b'dan ir-Regolament. Għalhekk, jenhtieg li dawn l-Istati Membri jkunu eżenti minn dan l-obbligu.**
- (30) L-ipproċessar tad-data personali jenhtieg isir skont il-liġi tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data personali, b'mod partikolari r-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵.
- (31) L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu penali applikabbli għall-ksur ta' dan ir-Regolament u jiżguraw li dawn il-penali jiġu applikati. Il-penali, li jistgħu jinkludu l-ħlas ta' kumpens lill-persuna inkwistjoni, jenhtieg ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi.
- (32) Peress li l-għanijiet ta' dan ir-Regolament, jiġifieri l-iżvilupp tal-ferroviji tal-Unjoni u l-introduzzjoni tad-drittijiet tal-passiġġieri, ma jistgħux jintlaħqu biżżejjed mill-Istati Membri u għalhekk jistgħu jintlaħqu ahjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri skont il-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stipulat fl-Artikolu 5 tat-Trattat **dwar l-Unjoni Ewropea**. Konformement mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jinkisbu dawk l-għanijiet.

⁵ Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar tad-data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jħassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data) (ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1).

- (33) Sabiex ikun żgurat livell għoli ta' protezzjoni tal-passiġġieri, jenħtieġ li s-setgħa li tadotta atti b'konformità mal-Artikolu 290 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea tingħata lill-Kummissjoni biex temenda l-Annessi I [...] [...] tar-Regoli Uniformi CIV [...] u biex tagġusta **l-ammonti tal-hlas bil-quddiem fil-każ ta' mewt ta' passiġġier fid-dawl tal-bidliet fl-Indiċi Armonizzati tal-Prezzijiet għall-Konsumatur li japplika għall-UE kollha** [...]. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa matul ix-xogħol tagħha ta' thejjija, ukoll fil-livell ta' esperti, u li dawk il-konsultazzjonijiet jiġu mwettqa f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet⁶. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni uguali fit-thejjija ta' atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-thejjija ta' atti delegati.
- (34) Dan ir-Regolament jirrispetta d-drittijiet fundamentali u josserva l-prinċipji rikonoxxuti fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, b'mod partikolari l-Artikoli 21, 26, 38 u 47 li jikkonċernaw, rispettivament, il-projbizzjoni ta' kull forma ta' diskriminazzjoni u l-integrazzjoni ta' persuni b'diżabbiltà, livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumaturi, u d-dritt għal rimedju effettiv u għal proċess ġust. Dan ir-Regolament għandu jiġi applikat mill-qrati tal-Istati Membri b'rispett sħiħ ta' dawn id-drittijiet u l-prinċipji.

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

⁶ ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

Kapitolu I

Dispożizzjonijiet Ġenerali

Artikolu 1

Suġġett

Dan ir-Regolament jistabbilixxi r-regoli applikabbli għat-trasport ferrovjarju fir-rigward ta' dan li ġej:

- (a) in-nondiskriminazzjoni bejn il-passiġġieri fir-rigward tal-kundizzjonijiet tat-trasport;
- (b) ir-responsabbiltà tal-imprizi ferrovjarji u l-obbligi tagħhom tal-assigurazzjoni għall-passiġġieri u għall-bagalji tagħhom;
- (c) id-drittijiet tal-passiġġieri f'każ ta' incidenti li jirrizultaw mill-użu tas-servizzi ferrovjarji u li jikkawunaw mewt ta' passiġġier jew korriment personali ta' passiġġier jew telf ta' bagalja ta' passiġġier jew dannu lil bagalja ta' passiġġier;
- (d) id-drittijiet tal-passiġġieri f'każ ta' kancellazzjoni jew dewmien;
- (e) l-informazzjoni minima li għandha tingħata lill-passiġġieri;
- (f) in-nondiskriminazzjoni u l-assistenza [...] kontra l-persuni b'diżabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqsa;
- (g) id-definizzjoni u l-monitoraġġ tal-istandards tal-kwalità tas-servizzi u l-immaniġġar tar-riskji għas-sikurezza personali tal-passiġġieri;
- (h) it-trattament tal-ilmenti;
- (i) ir-regoli ġenerali dwar l-infurzar.

Artikolu 2

Kamp ta' applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament għandu japplika għall-vjaġġi u s-servizzi ferrovjarji domestiċi u internazzjonali fl-Unjoni pprovduti minn impriża ferrovjarja waħda jew aktar li jkunu liċenzjati skont id-Direttiva 2012/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁷.
- 1a. **L-Istati Membri jistgħu jeżentaw mill-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, bl-eċċezzjoni tal-Artikoli 11 u 12, servizzi li huma operati strettament għall-interess storiku tagħhom jew il-valur turistiku tagħhom.**
- 1b. **L-eżenzjonijiet mogħtija skont il-paragrafi 4 u 6 tal-Artikolu 2 tar-Regolament 1371/2007 qabel [ĠU: *dahhal id-data tad-dhul fis-sehh*] għandhom jibqgħu validi sad-data ta' skadenza tagħhom. L-eżenzjonijiet mogħtija skont il-paragrafu 5 tal-Artikolu 2 qabel [ĠU: *dahhal id-data tad-dhul fis-sehh*] għandhom jibqgħu validi sa [ĠU: *dahhal id-data ta' applikazzjoni*].**
- 1c. **Meta Stat Membru jkun ta eżenzjoni lis-servizzi ferrovjarji domestiċi tal-passiġġieri tiegħu skont il-paragrafu 4 tal-Artikolu 2 tar-Regolament 1371/2007, dan jista' jġedded dik l-eżenzjoni sa darbtejn għal perijodu massimu ta' hames snin fiż-żewġ okkażjonijiet.**
2. Sogġetti għall-paragrafu 4, l-Istati Membri jistgħu jeżentaw is-servizzi li ġejjin mill-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament:
 - (a) is-servizzi ferrovjarji urbani, suburbani u reġjonali tal-passiġġieri [...] **inkluż tali** servizzi transfruntieri fl-Unjoni;
 - (b) is-servizzi ferrovjarji internazzjonali tal-passiġġieri li parti konsiderevoli minnhom, inkluż minn tal-inqas waqfa waħda prevista fi stazzjon, issir barra mill-Unjoni [...].

⁷ ĠU L 343, 14.12.2012, p. 32.

3. L-Istati Membri għandhom jgħarrfu lill-Kummissjoni b'eżenzjonijiet mogħtija skont il-**paragrafi 1a, 1c u [...] 2 [...]** .
4. [...] **L-Artikoli 5, 10, 11 u 12 u l-Kapitolu V u l-Artikoli 27 u 28 għandhom japplikaw għal** servizzi eżentati skont [...] **il-paragrafu 1c. Għal servizzi eżentati skont il-punt (a) tal-paragrafu 2, għandhom japplikaw l-Artikoli 5, 10(2), 10(4), 10(5), 11, 12, 20(1), 21, 27 u 28.**

Artikolu 3

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw dawn id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "impriza ferrovjarja" tfisser impriza ferrovjarja kif definita fl-Artikolu 3(1) tad-Direttiva 2012/34/UE;
- (2) "amministratur tal-infrastruttura" tfisser amministratur tal-infrastruttura kif definit **fil-punt (2)** tal-Artikolu 3 tad-Direttiva 2012/34/UE;
- (3) "amministratur tal-istazzjon" tfisser entità organizzattiva fi Stat Membru, li ngħatat ir-responsabbiltà għall-amministrazzjoni ta' stazzjon ferrovjarju **wiehed jew aktar** u li tista' tkun l-amministratur tal-infrastruttura⁸;
- (4) "operatur tal-vjaġġi" tfisser organizzatur jew bejjieġh, minbarra impriza ferrovjarja, skont it-tifsira [...] tal-punti (8) u (9) **tal-Artikolu 3** tad-Direttiva (UE) 2015/2302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁹;

⁸ ***Tiżdied premessa ġdida:*** Jenhtiegħ li fejn ikun hemm diversi amministraturi tal-istazzjonijiet responsabbli għal stazzjon wiehed, l-Istati Membri jkollhom il-possibbiltà li jaħtru l-korp responsabbli għar-responsabbiltajiet imsemmija f'dan ir-Regolament.

⁹ Id-Direttiva (UE) 2015/2302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 dwar pakketti tal-ivvjaġġar u arrangamenti tal-ivvjaġġar marbuta, li temenda r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 u d-Direttiva 2011/83/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 90/314/KEE (ĠU L 326, 11.12.2015, p. 1).

- (5) "bejjiegh tal-biljetti" tfisser kull bejjiegh bl-imnut ta' servizzi tat-trasport ferrovjarju [...] li jbigħ biljetti **abbaži ta' kuntratt jew arrangament iehor bejn il-bejjiegh bl-imnut u** [...] l-impriża ferrovjarja [...] ;
- (6) "kuntratt ta' trasport" tfisser kuntratt ta' trasport **ferrovjarju** bi hlas jew mingħajr hlas bejn impriża ferrovjarja [...] u l-passiġġier għall-ghoti ta' servizz tat-trasport wiehed jew aktar;
- (7) "riservazzjoni" tfisser awtorizzazzjoni, fuq il-karti jew f'forma elettronika, li tagħti d-dritt għal trasport soġġett għal arrangamenti personalizzati ta' trasport ikkonfermati minn qabel;
- (8) "biljett globali" tfisser biljett jew biljetti [...] **kif definit fl-Artikolu 3(35) tad-Direttiva 2012/34/EU**;
- (9) "servizz" tfisser servizz tat-trasport ferrovjarju tal-passiġġieri li jopera bejn stazzjonijiet ferrovjarji [...] skont skeda tal-hinijiet. **Tkopri wkoll is-servizzi tat-trasport offruti għal ridirezzjonar tar-rota**;
- (10) "vjagg" tfisser il-ġarr ta' passiġġier bejn stazzjon tat-tluq u stazzjon tal-wasla [...] ;
- (11) "servizz domestiku tal-passiġġieri bil-ferrovija" tfisser servizz ferrovjarju tal-passiġġieri li ma jaqsamx fruntiera ta' Stat Membru;
- (11a) "servizz urban u suburban tal-passiġġieri bil-ferrovija" tfisser servizz tal-passiġġieri bil-ferrovija kif definit fl-Artikolu 3(6) tad-Direttiva 2012/34/UE;**
- (11b) "servizz reġjonali tal-passiġġieri bil-ferrovija" tfisser servizz tal-passiġġieri bil-ferrovija kif definit fl-Artikolu 3(7) tad-Direttiva 2012/34/UE;**
- (12) "servizz internazzjonali tal-passiġġieri bil-ferrovija" tfisser servizz internazzjonali tal-passiġġieri bil-ferrovija kif definit fl-Artikolu 3(5) tad-Direttiva 2012/34/UE;

- (13) "dewmien" tfisser id-differenza fil-hin bejn il-hin meta l-passiġġier kien previst jasal skont il-hinijiet ippubblikati u l-hin tal-wasla proprja jew mistenni tiegħu jew tagħha [...] fl-istazzjon tad-destinazzjoni **finali**;
- (14) "pass tal-ivvjagġar" jew "biljett staġonali" tfisser biljett għal numru bla limitu ta' vjaġġi li jipprovdi lid-detentur awtorizzat bi vjaġġar ferrovjarju fuq rotta jew netwerk partikolari matul perijodu speċifiku;
- (15) "konnessjoni li ma ntlahqitx" tfisser sitwazzjoni fejn passiġġier jitlef servizz wiehed jew aktar waqt vjaġġ **ferrovjarju mibjugħ bhala biljett globali**, minhabba dewmien jew kanċellazzjoni ta' servizz preċedenti wiehed jew aktar, **jew it-tluq ta' servizz qabel il-hin ta' tluq skedat**;
- (16) "persuna b'dizabbiltà " u "persuna b'mobbiltà mnaqqsa" tfisser kull persuna li għandha indeboliment fiziku , mentali, intellettuali jew li jolqot is-sensi , permanenti jew temporanju li, meta tiltaqa' ma' bosta ostakli, jista' jfixkilha milli tuża t-trasport bis-sħiħ u b'mod effettiv bhall-passiġġieri l-oħra jew li l-mobbiltà tagħha meta tuża t-trasport tonqos minhabba l-età;
- (17) [...]

(18) [...]

(19) [...]

(20) "stazzjon" tfisser post fuq linja ferrovjarja fejn servizz ferrovjarju tal-passigġieri jista' jibda, jieqaf jew jintemm.

Kapitolu II

Il-kuntratt ta' trasport, l-informazzjoni u l-biljetti

Artikolu 4

Il-kuntratt ta' trasport

Soggetti għad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu, il-konklużjoni u l-prestazzjoni ta' kuntratt ta' trasport u l-ghoti tal-informazzjoni u tal-biljetti għandhom ikunu rregolati mid-dispożizzjonijiet tat- Titolu II u tat- Titolu III tal-Anness I.

Artikolu 5

Il-kondizzjonijiet nondiskriminatorji tal-kuntratt ta' trasport¹⁰

Mingħajr preġudizzju għat-tariffi soċjali, l-imprizi ferrovjarji, [...] il-bejjiegha tal-biljetti **jew l-operaturi tal-vjaġġi** għandhom joffru kondizzjonijiet kuntrattwali u tariffi lill-pubbliku ġenerali mingħajr diskriminazzjoni diretta jew indiretta minhabba n-nazzjonalità [...] tal-klijent aħhari, jew minhabba l-post tal-istabbiliment tal-impriza ferrovjarja, [...] il-bejjiegh tal-biljetti **jew l-operatur tal-vjaġġi** fl-Unjoni.

¹⁰ *Tiżdied premessa ġdida:* Jenhtieg li l-Istati Membri jipprojbixxu d-diskriminazzjoni abbażi tan-nazzjonalità tal-passiġġier jew il-post tal-istabbiliment tal-impriza ferrovjarja, il-bejjiegh tal-biljetti jew l-operatur tal-vjaġġi fi hdan l-Unjoni. Madankollu, jenhtieg li t-tariffi soċjali ma jiġux ipprojbiti, dment li dawn ikunu proporzjonati u jithaddmu indipendentement min-nazzjonalità tal-passiġġier kkonċernat. L-imprizi ferrovjarji, il-bejjiegha tal-biljetti u l-operaturi tal-vjaġġi huma liberi li jiddeterminaw il-prattiki kummerċjali tagħhom, inkluż offerti speċjali u l-promozzjoni ta' ċerti mezzi ta' bejgh.

Artikolu 6

Ir-roti

1. Il-passiġġieri għandhom ikunu intitolati li jieħdu r-roti¹¹ abbord il-ferrovija, **soġġetti għal-limitazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 3, u meta jkun xieraq [...], jista' jintalab il-hlas ta' tariffa raġonevoli. F'ferroviji fejn hija meħtieġa riservazzjoni obbligatorja, għandu jkun possibbli li ssir riservazzjoni għall-ġarr ta' rota.**

Fejn passiġġier ikun għamel riservazzjoni għal rota u fejn il-ġarr tar-roti jiġi rifjutat minghajr raġuni ġustifikata kif xieraq, il-passiġġier huwa intitolat għal ridirezzjonar tar-rota jew rimborż skont l-Artikolu 16, kumpens skont l-Artikolu 17 u assistenza skont l-Artikolu 18(2).

- 1a. Fejn postijiet magħzula għar-roti huma disponibbli abbord il-ferrovija, il-passiġġieri għandhom jistivaw ir-roti tagħhom f'postijiet bħal dawn. Meta postijiet bħal dawn ma jkunux disponibbli, il-passiġġieri [...] għandhom iżommu għajnejhom fuq ir-roti tagħhom [...] u jagħmlu kull sforz raġonevoli biex ma jkunux ta' inkonvenjenza u ma jikkawżaw l-ebda dannu [...] lill-passiġġieri l-oħrajn, lit-tagħmir tal-mobbiltà, lill-bagalji jew lill-operazzjonijiet ferrovjarji.

[...]

¹¹ *Tiżdied premessa ġdida:* (13a) Jenhtieg li d-drittijiet u l-obbligi rigward il-ġarr ta' roti fuq ferroviji japplikaw għal roti li jistghu jintrikbu faċilment qabel u wara l-vjaġġ bil-ferrovija. Il-ġarr ta' roti f'pakketti u basktijiet, fejn applikabbli, huwa kopert bid-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament li għandhom x'jaqsmu mal-bagalji.

3. L-impriżi ferrovjarji jistghu jirrestringu d-dritt li jingarru r-roti għal raġunijiet ta' sigurtà jew operazzjonali, b'mod partikolari l-limiti ta' kapaċità matul is-sigħat l-aktar intensivi, jew fejn il-vetturi ferrovjarji ma jippermettux dan. L-impriżi ferrovjarji jistghu wkoll jirrestringu l-ġarr tar-roti abbażi tal-piżijiet u d-dimensjonijiet tagħhom. Huma għandhom jippubblikaw il-kondizzjonijiet tagħhom għat-trasport tar-roti, inkluż informazzjoni aġġornata dwar id-disponibbiltà tal-kapaċità, billi jużaw l-applikazzjonijiet telematiċi msemmija fir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 454/2011 fuq is-siti web uffiċjali tagħhom.
4. L-Istati Membri jistghu jirrikjedu lill-impriżi ferrovjarji jhejju pjanijiet dwar kif iżidu u jtejbu t-trasport tar-roti, u soluzzjonijiet oħra li jinkoraġġixxu l-użu kkombinat tal-ferroviji u tar-roti, u li jzommu dawk il-pjanijiet aġġornati.

Artikolu 7

L-esklużjoni tar-rinunzi u stipulazzjoni tal-limiti

1. L-obbligi lejn il-passiġġieri skont dan ir-Regolament ma jistgħux jiġu limitati jew rinunzjati, b'mod partikolari permezz ta' xi deroga jew klawżola restrittiva fil-kuntratt ta' trasport.
2. L-impriżi ferrovjarji jistghu joffru kondizzjonijiet tal-kuntratt **ta' trasport** aktar favorevoli lill-passiġġieri mill-kondizzjonijiet imnizzla f'dan ir-Regolament.

Artikolu 8

L-obbligu li tinghata informazzjoni dwar il-waqfien tas-servizzi ferrovjarji

L-imprizi ferrovjarji, jew meta jkun xieraq, l-awtoritajiet kompetenti responsabbli għal kuntratt ta' servizz ferrovjarju pubbliku għandhom jippubblikaw b'mezzi xierqa, inkluż b'formati aċċessibbli għall-persuni b'diżabbiltà skont ir-rekwiżiti tal-aċċessibbiltà stabbiliti fid-Direttiva (UE) 2019/882¹² u fir-Regolamenti tal-Kummissjoni 454/2011 u 1300/2014, u qabel l-implimentazzjoni tagħhom, id-deċiżjonijiet li jitwaqqfu s-servizzi kemm jekk b'mod permanenti kif ukoll jekk b'mod temporanju.

Artikolu 9

L-informazzjoni dwar l-ivvjagġar¹³

1. L-imprizi ferrovjarji u l-bejjiegħa tal-biljetti li joffru kuntratti ta' trasport f'isem impriża ferrovjarja wahda jew aktar għandhom jipprovdu lill-passiġġier, fuq talba tiegħu, minn tal-inqas l-informazzjoni mnizzla fl-Anness II, Parti I fir-rigward tal-vjaġġi li għalihom jiġi offrut kuntratt ta' trasport mill-impriża ferrovjarja konċernata. [...] .
2. L-imprizi ferrovjarji [...] għandhom jipprovdu lill-passiġġier waqt il-vjaġġ [...] minn tal-inqas l-informazzjoni mnizzla fl-Anness II, Parti II. **Fejn amministratur ta' stazzjon fi stazzjon ta' konnessjoni jkollu tali informazzjoni, għandu wkoll jipprovdi l-informazzjoni lill-passiġġieri.**

¹² Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà għall-prodotti u għas-servizzi (ĠU L 151, 7.6.2019, p. 70).

¹³ **Tiżdied premessa ġdida: Id-daqs tal-bejjiegħa tal-biljetti jvarja b'mod sostanzjali minn intrapriži mikro sa kbar u xi whud minnhom joffru s-servizzi tagħhom offline jew online biss. Għalhekk jenhtieg li l-obbligu li l-passiġġieri jinghataw informazzjoni dwar l-ivvjagġar ikun proporzjonali għall-kapaċità tal-bejjiegħ tal-biljetti.**

3. L-informazzjoni imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandha tingħata bl-aktar format xieraq , **fejn possibbli abbażi ta' informazzjoni tal-ivvjagġar f'hin reali**, inkluż billi jintużaw teknoloġiji [...] **adatti** tal-komunikazzjoni. Għandha tingħata attenzjoni partikolari biex ikun żgurat li din l-informazzjoni tkun aċċessibbli għall-persuni b'diżabbiltà skont ir-rekwiżiti tal-aċċessibbiltà stabbiliti fid-Direttiva (UE) 2019/882 u r-Regolamenti tal-Kummissjoni 454/2011 u 1300/2014.
4. L-amministraturi [...] tal-infrastruttura għandhom [...] **jiddistribwixxu** d-data f'hin reali dwar **il-wasla u t-tluq tal-ferroviji** [...] [...] lill-impriżi ferrovjarji u **lill-amministraturi tal-istazzjonijiet** [...] b'mod nondiskriminatorju **u minghajr dewmien bla bżonn. Fuq talba, il-bejjiegha tal-biljetti għandu jkollhom aċċess għal dik id-data f'hin reali.**

Artikolu 10

Id-disponibbiltà tal-biljetti[...] u r-riservazzjonijiet

1. L-impriżi ferrovjarji u l-bejjiegha tal-biljetti għandhom joffru biljetti u, meta disponibbli, biljetti globali **kif imsemmi fl-Artikolu 10a**, u riservazzjonijiet. [...] .
2. Minghajr preġudizzju għall-paragrafi 3 u 4, l-impriżi ferrovjarji [...] għandhom **ibiegħu, jew direttament jew permezz ta' bejjiegha tal-biljetti jew operatori tal-vjaġġi**, il-biljetti lill-passiġġieri permezz ta' minn tal-inqas wiehed mill-**mezzi** ta' [...] bejgħ li ġejjin:
 - (a) mill-uffiċċji tal-biljetti, **punti ta' bejgħ ohrajn** jew bil-magni tal-biljetti;
 - (b) bit-telefown, bl-internet jew b'xi teknoloġija tal-informatika ohra disponibbli b'mod wiesa';
 - (c) abbord il-ferroviji.

[...] **L-awtoritajiet kompetenti kif definiti fir-Regolament (KE) Nru 1370/2007, punt (b) tal-Artikolu 2**, jistgħu jeżiġu li l-imprizi ferrovjarji jipprovdu biljetti għas-servizzi pprovduti skont kuntratti ta' servizz pubbliku permezz ta' aktar minn [...] **mezz** wiehed tal-bejgħ.

3. [...]
4. Meta ma jkunx hemm uffiċċju tal-biljetti jew magna tal-biljetti fl-istazzjon tat-tluq, il-passiġġieri għandhom ikunu infurmati fl-istazzjon:
 - (a) dwar il-possibbiltà li jixtru l-biljetti bit-telefown jew bl-internet jew abbord il-ferrovija, u dwar il-proċedura għal dan ix-xiri;
 - (b) dwar l-eqreb stazzjon tal-ferrovija jew post fejn hemm uffiċċju tal-biljetti u/jew magni tal-biljetti .
5. Fejn la jkun hemm uffiċċju tal-biljetti, [...] **la** magna tal-biljetti aċċessibbli fl-istazzjon tat-tluq **u l-ebda mezz ieħor aċċessibbli biex jinx tara biljett minn qabel**, il-persuni b'diżabbiltà [...] għandhom ikunu jistgħu jixtru l-biljetti fuq il-ferrovija mingħajr hlas żejjed **dment li dan ma jkunx limitat jew miċhud abbażi ta' raġunijiet relatati ma' sikurezza jew riservazzjoni obbligatorja tal-ferrovija. Meta ma jkunx hemm persunal abbord il-ferrovija, l-impriza ferrovjarja għandha tinforma lill-persuni b'diżabbiltà dwar jekk għandhomx jixtru l-biljett u kif. L-Istati Membri jistgħu jirrikjedu li l-persuni b'diżabbiltà jiġu rikonoxxuti bħala tali f'konformità mal-liġi u l-prattiki nazzjonali tagħhom.**

L-Istati Membri jistgħu jestendu d-dritt imsemmi fl-ewwel subparagrafu għall-passiġġieri kollha. Fejn l-Istati Membri japplikaw din l-ghażla, huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni. L-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji għandha tippubblika l-informazzjoni fuq is-sit web tagħha relatata mal-implimentazzjoni tar-Regolamenti tal-Kummissjoni 1300/2014 u 454/2011.

6. [...]

Artikolu 10a

Il-biljetti globali¹⁴

1. **L-impriża ferrovjarji, il-bejjiegha tal-biljetti u l-operaturi tal-vjaġġi** ghandhom jagħmlu kull sforz **raġonevoli** [...] biex joffru biljetti globali **ghas-servizzi ferrovjarji tal-passiġġiera domestiċi u internazzjonali**, [...] , u **b'mod partikolari** għal servizzi operati minn **impriża ferrovjarja waħedha**. L-impriża ferrovjarji ghandhom jikkooperaw bejniethom bl-objettiv li joffru biljetti globali b'mod kemm jista' jkun estensiv, kemm għas-servizzi tat-trasport ferrovjarju tal-passiġġieri domestiċi kif ukoll għal dawk internazzjonali.
2. **Għal vjaġġi li jinkludu konnessjoni waħda jew aktar, il-passiġġier għandu jkun infurmat qabel ma jixtri biljett jew biljetti jekk dak il-biljett jew dawk il-biljetti jkunux jikkostitwixxu biljett globali.**

¹⁴ ***Tiżdied premessa ġdida:*** Il-biljetti globali jippermettu vjaġġi bla xkiel għall-passiġġieri u għalhekk jenhtieg li jsiru sforzi raġonevoli biex jiġu offruti dawn il-biljetti għal servizzi domestiċi, internazzjonali, urbani, suburbani u reġjonali, inkluż ukoll servizzi ferrovjarji eżentati f'dan ir-Regolament. Għall-kalkolu tal-perijodu ta' dewmien għall-kumpens, għal tali servizzi ferrovjarji, jenhtieg li jkun possibbli li jiġi eskluż id-dewmien waqt il-partijiet tal-vjaġġ barra mill-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.

3. Biljett jew biljetti, mixtrija fi transazzjoni kummerċjali unika minghand impriża ferrovjarja, għandhom jikkostitwixxu biljett globali u l-impriża ferrovjarja għandha tkun responsabbli skont l-Artikoli 16, 17 u 18 jekk il-passiġġier jitlef konnessjoni waħda jew aktar. Dan ma japplikax jekk ikun indikat b'mod ċar fuq il-biljett jew il-biljetti li l-biljetti jirrappreżentaw kuntratti ta' trasport separati u l-passiġġier għie infurmat dwar il-kwistjoni qabel ix-xiri skont il-paragrafu 2.
4. Fejn biljett jew biljetti jinxtrow fi transazzjoni kummerċjali unika u l-bejjiegh tal-biljetti jew l-operatur tal-vjaġġi jkun għaqqad il-biljetti fuq inizjattiva tiegħu stess, il-bejjiegh tal-biljetti jew l-operatur tal-vjaġġi li biegh il-biljett jew il-biljetti għandu jkun responsabbli li jirrimborża u li jikkumpensa 50 % tal-ammont imħallas f'dik it-transazzjoni għall-biljett jew għall-biljetti f'każ li l-passiġġier jitlef konnessjoni waħda jew aktar. Dan ma japplikax jekk ikun hemm referenza fuq il-biljetti, jew fuq dokument iehor, jew b'mod elettroniku b'tali mod li l-passiġġier ikun jista' jirriproduċi l-informazzjoni għal referenza fil-futur, li l-biljetti jirrappreżentaw kuntratti ta' trasport separati, u l-passiġġier għie infurmat dwar il-kwistjoni qabel ix-xiri.
- Il-bejjiegha tal-biljetti jew l-operaturi tal-vjaġġi huma responsabbli biex jittrattaw it-talbiet u l-ilmenti possibbli tal-passiġġier skont dan il-paragrafu. Ir-rimborzi u l-kumpens imsemmija fl-ewwel subparagrafu għandhom jithallsu fi żmien 30 jum minn meta tasal it-talba. Id-dritt imsemmi f'dan il-paragrafu huwa minghajr preġudizzju għal-liġi nazzjonali applikabbli li tagħti aktar kumpens għad-danni lill-passiġġieri.
5. L-oneru tal-prova li l-informazzjoni msemmija f'dan l-Artikolu kienet inghatat għandha tkun f'idejn l-impriża ferrovjarja, l-operatur tal-vjaġġi jew il-bejjiegh tal-biljetti li biegh il-biljett jew biljetti.

Kapitolu III

Ir-responsabbiltà tal-impriża ferrovjarji għall-passiġġieri u l-bagalji tagħhom

Artikolu 11

Ir-responsabbiltà għall-passiġġieri u l-bagalji tagħhom

Sogġetta għad-Dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu, u mingħajr preġudizzju għal-liġi nazzjonali applikabbli li tagħti lill-passiġġieri aktar kumpens għad-danni, ir-responsabbiltà tal-impriża ferrovjarji fir-rigward tal-passiġġieri u l-bagalji tagħhom għandha tkun irregolata mill-Kapitoli I, III u IV tat-*Titolu IV*, it-*Titolu VI* u t-*Titolu VII* tal-*Anness I*.

Artikolu 12

L-assigurazzjoni u l-kopertura tar-responsabbiltà [...]

Impriża ferrovjarja għandha tkun assicurata b'mod xieraq **jew ikollha garanziji adegwati taht il-kondizzjonijiet tas-suq biex tkun koperta**, skont l-Artikolu 22 tad-Direttiva 2012/34/UE [...], [...]

Artikolu 13

Il-ħlasijiet bil-quddiem

1. Jekk passigġier jinqatel jew iweġġa', l-impriża ferrovjarja kif imsemmi fl-Artikolu 26(5) tal-Anness I għandha mingħajr dewmien, u fi kwalunkwe każ mhux aktar tard minn ħmistax-il jum wara li tkun ġiet stabbilita l-identità tal-persuna fiżika intitolata għall-kumpens, tagħmel dawn il-ħlasijiet bil-quddiem kif ikun meħtieġ biex jintlaħqu l-aktar htigijiet immedjati b'mod proporzjonat għad-dannu mġarrab.
2. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 1, il-ħlas bil-quddiem m'għandux ikun inqas minn EUR 21 000 għal kull passigġier f'każ ta' mewt.
3. Il-ħlas bil-quddiem ma jikkostitwix ammissjoni tar-responsabbiltà u jista' jitpaċa minn kwalunkwe somma mħallsa wara abbażi ta' dan ir-Regolament iżda ma jingħatax lura, hlief fil-każijiet meta d-dannu jkun sar bin-negligenza jew bi htija tal-passigġier jew meta l-persuna li rċeviet il-ħlas bil-quddiem ma kinitx il-persuna intitolata għall-kumpens.

Artikolu 14

Il-kontestazzjoni tar-responsabbiltà

Anke jekk l-impriża ferrovjarja tikkontesta r-responsabbiltà tagħha għall-korriment fiżiku ta' passigġier li hi terfa', din għandha tagħmel kull sforz raġonevoli biex tassisti lill-passigġier li jkun qed jagħmel talba għall-kumpens għal dannu mingħand partijiet terzi.

Kapitolu IV

Id-dewmien, il-konnessjonijiet li ma ntlahqux u l-kanċellazzjonijiet

Artikolu 15

Ir-responsabbiltà għal dewmien, konnessjonijiet li ma ntlahqux u kanċellazzjonijiet

Sogġetta għad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu, ir-responsabbiltà tal-impriża ferrovjarja fejn jidhlu dewmien, konnessjonijiet li ma ntlahqux u kanċellazzjonijiet għandha tkun irregolata mill-Kapitolu II tat-Titolu IV tal-Anness I.

Artikolu 16

Ir-rimborż u r-ridirezzjonar tar-rotta

1. F'każ li jkun mistenni b'mod raġonevoli, fil-post tat-tluq jew f'każ ta' konnessjonijiet li ma ntlahqux **jew kanċellazzjoni**, [...] , li d-dewmien fil-wasla fid-destinazzjoni finali skont il-kuntratt ta' trasport ser ikun ta' [...] 60 minuta **jew aktar**, **l-impriża ferrovjarja li topera s-servizz ittardjat jew ikkanċellat** [...] għandha immedjatament **toffri lill-passiġġier** [...] l-għażla bejn waħda minn dawn li ġejjin, **u tagħmel l-arranġamenti mehtieġa**:
 - (a) rimborż shiħ ta' kemm jiswa l-biljett, skont il-kondizzjonijiet li bihom ikun thallas, għall-parti jew għall-partijiet tal-vjaġġ tiegħu li m'għamilx u għall-parti jew għall-partijiet li diġà saru jekk il-vjaġġ ma jkunx għad fadallu skop fir-rigward tal-pjan oriġinali tal-vjaġġ tal-passiġġier, u meta rilevanti jingħata wkoll servizz għar-ritorn lejn l-ewwel punt tat-tluq mal-ewwel opportunità. [...];
 - (b) tkomplija jew ridirezzjonar tar-rotta, b'kondizzjonijiet tat-trasport komparabbli, lejn id-destinazzjoni finali mal-ewwel opportunità;
 - (c) tkomplija jew ridirezzjonar tar-rotta, b'kondizzjonijiet tat-trasport komparabbli, lejn id-destinazzjoni finali f'data aktar tard skont il-konvenjenza tal-passiġġier.

2. [...] **Fejn, għall-finijiet tal-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1, ir-ridirezzjonar tar-rotta komparabbli [...] jkun operat mill-istess impriża ferrovjarja jew dik l-impriża ferrovjarja tinkariga impriża ohra biex twettaq dan ir-ridirezzjonar tar-rotta m'għandux iwassal għal spejjeż addizzjonali għall-passiġġier. Dan ir-rekwiżit japplika wkoll meta r-ridirezzjonar tar-rotta jinvolti l-użu ta' trasport ta' klassi ta' servizz oghla u mezzi alternattivi ta' trasport.** [...] L-impriži ferrovjarji għandhom jagħmlu sforzi raġonevoli biex jevitaw konnessjonijiet addizzjonali **u li d-dewmien fit-tul kollu tal-ivvjagġar jkun kemm jista' jkun qasir.** [...] Il-passiġġieri m'għandhomx jingħataw faċilitajiet tat-trasport ta' klassi aktar baxxa għajr meta dawn il-faċilitajiet ikunu l-uniku mezz ta' ridirezzjonar tar-rotta disponibbli.

Mingħajr preġudizzju għall-ewwel subparagrafu, l-impriża ferrovjarja tista' taqbel, fuq talba tal-passiġġier, li l-passiġġier jikkonkludi kuntratti ta' trasport ma' fornituri ohra ta' servizzi tat-trasport li jippermettu lill-passiġġier jilhaq id-destinazzjoni finali taht kondizzjonijiet komparabbli, u jhallas lura għall-ispejjeż imġarrba.

3. Il-fornituri tas-servizzi tat-trasport ridirezzjonat għandhom jagħtu attenzjoni partikolari biex il-persuni b'dizabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqsa jingħataw livell ta' aċċessibbiltà li hu komparabbli ma' dak tas-servizz alternattiv. **Il-fornituri tas-servizzi tat-trasport għal ridirezzjonar tar-rotta jistgħu jipprovdu lill-persuni b'dizabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa b'servizzi alternattivi xierqa għall-htigijiet tagħhom differenti minn dawk offruti lill-passiġġieri l-ohra.**
4. **Ir-rimborzi msemija fil-paragrafu 1(a) u fit-tieni subparagrafu tal-paragrafu 2 għandhom jithallsu fi żmien 30 jum minn meta tasal it-talba. L-Istati Membri jistgħu jitolbu lill-impriži ferrovjarji jaċċettaw dawn it-talbiet b'ċerti mezzi ta' komunikazzjoni, sakemm it-talba ma tohloqx effetti diskriminatorji.**

Il-kumpens [...]

1. Minghajr ma jitlef id-dritt ghat-trasport, passigġier [...] **huwa intitolat ghal** kumpens ghal dewmien mingħand l-impriża ferrovjarja jekk ikollu dewmien bejn il-postijiet ta' tluq u d-destinazzjoni **finali** mogħtija fuq [...] **il-biljett jew il-biljett globali** li għalih il-prezz ma ġiex rimborżat skont l-Artikolu 16. **Il-passiġġieri huma intitolati wkoll ghal kumpens fil-każ ta' kanċellazzjoni jew dewmien ta' 60 minuta jew aktar, f'każ ta' ridirezzjonar skont l-Artikolu 16(1)(b). F'każ bhal dan id-dewmien għandu jiġi kkalkulat skont il-hin tal-wasla skedat fid-destinazzjoni finali skont il-biljett oriġinali jew il-biljett globali u l-hin reali tal-wasla fid-destinazzjoni finali.** Il-kumpens minimu għad-dewmien għandu jkun kif ġej:
 - (a) 25 % tal-prezz tal-biljett f'każ ta' dewmien minn 60 minuta sa 119-il minuta,
 - (b) 50 % tal-prezz tal-biljett f'każ ta' dewmien ta' 120 minuta jew aktar.
2. Il-paragrafu 1 japplika wkoll għall-passiġġieri li jkollhom pass tal-ivvjaġġar jew biljett staġonali. Jekk dawn jaffaċċjaw dewmien jew kanċellazzjonijiet rikorrenti matul il-perijodu ta' validità tal-pass tal-ivvjaġġar jew biljett staġonali, dawn [...] **huma intitolati ghal** kumpens adegwat skont l-arrangamenti ta' kumpens tal-impriża ferrovjarja. Dawn l-arrangamenti għandhom jistabbilixxu l-kriterji għad-determinazzjoni tad-dewmien u għall-kalkolu tal-kumpens. Meta d-dewmien ta' inqas minn 60 minuta jsehh b'mod ripetut waqt il-perijodu ta' validità tal-pass tal-ivvjaġġar jew tal-biljett staġonali, id-dewmien **jista'** [...] jiġi kkalkulat b'mod kumulattiv u l-passiġġieri **jistghu** [...] jiġu kumpensati skont l-arrangamenti ta' kumpens tal-impriża ferrovjarja.

3. **Minghajr preġudizzju għall-paragrafu 2**, il-kumpens għad-dewmien għandu jiġi kkalkulat f'relazzjoni mal-prezz shih li l-passiġġier ikun fil-fatt hallas għas-servizz ittardjat. Meta l-kuntratt ta' trasport ikun għal vjaġġ bir-ritorn, il-kumpens għad-dewmien 'l hemm jew 'l hawn għandu jiġi kkalkulat fuq **il-prezz indikat għal dik il-parti tal-vjaġġ fuq il-biljett. Meta ma jkunx hemm indikazzjoni bhal din tal-prezz tal-partijiet individwali tal-vjaġġ, il-kumpens għandu jiġi kkalkulat b' rabta ma' nofs il-prezz imhallas għall-biljett.** Bl-istess mod, il-prezz għad-dewmien fis-servizz bi kwalunkwe kuntratt ta' trasport iehor li jippermetti li jsiru diversi partijiet tal-vjaġġ sussegwenti għall-prezz shih għandu jiġi kkalkulat bi proporzjon mal-prezz shih.
4. Il-kalkolu tal-perijodu tad-dewmien m'għandux iqis kull dewmien li l-impriża ferrovjarja tista' turi li sehh barra t-territorji tal-Unjoni.
- 4a. **L-Istati Membri jistgħu jitolbu li l-impriži ferrovjarji jaċċettaw talbiet għal kumpens b'ċerti mezzi ta' komunikazzjoni, sakemm it-talba ma tohloqx effetti diskriminatorji.**
5. Il-kumpens tal-prezz tal-biljett għandu jiġi mhallas fi żmien xahar wara s-sottomissjoni tat-talba għal kumpens. Il-kumpens jista' jithallas f'vawċers u/jew servizzi ohra jekk it-termini huma flessibbli (b'mod partikolari fir-rigward tal-perijodu tal-validità u d-destinazzjoni). Il-kumpens għandu jithallas fi flus fuq talba tal-passiġġier.
6. Il-kumpens tal-prezz tal-biljett m'għandux jitnaqqas bi spejjeż ta' transazzjonijiet finanzjarji bhal mizati, spejjeż tat-telefown jew bolol. L-impriži ferrovjarji jistgħu jdaħhlu livell minimu li inqas minnu ma jsirux hlasijiet ta' kumpens. Dan il-livell ma jistax ikun aktar minn EUR 4 għal kull biljett.
7. Il-passiġġier m'għandu l-ebda dritt għal kumpens jekk jiġi infurmat bid-dewmien qabel jixtri l-biljett, jew jekk id-dewmien, minhabba kontinwazzjoni fuq servizz differenti jew ridirezzjonar tar-rotta, jibqa' inqas minn 60 minuta.

8. Il-passiġġier m'għandux ikollu d-dritt għal kumpens fil-każ ta' dewmien, kanċellazzjonijiet u konnessjonijiet li ma ntlahqux ikkawżati direttament minn, jew marbutin b'mod inerenti ma':
- (a) ċirkostanzi mhux konnessi mal-operat tal-linja tal-ferrovija, bħal pereżempju kondizzjonijiet ta' temp estremi jew diżastri naturali kbar, li l-impriża ferrovjarja, minkejja li tkun hadet hsieb kif mehtieġ fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, ma setgħetx tevita u li ma setgħetx tipprevjeni l-konsegwenzi tagħhom;
 - (b) tort min-naha tal-passiġġier; jew
 - (c) l-imġiba ta' parti terza li l-impriża ferrovjarja, minkejja li tkun hadet hsieb kif mehtieġa fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, ma setgħetx tevita u li ma setgħetx tipprevjeni l-konsegwenzi tagħhom, bħal suwiċidji, persuni fuq il-linji ferrovjarji, serq ta' kejbils, emergenzi abbord, attivitajiet tal-infurzar tal-liġi, sabotagg jew terroriżmu;

Strajks mill-persunal tal-impriża ferrovjarja, atti jew ommissionijiet minn impriża ohra li tuża l-istess infrastruttura ferrovjarja u atti jew ommissionijiet tal-infrastruttura u tal-amministraturi tal-istazzjonijiet mhumiex koperti mill-eżenzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-punt.

[...]

L-assistenza

1. F'każ ta' dewmien fil-wasla jew fit-tluq, **jew kancellazzjoni ta' servizz**, il-passiġġieri għandhom jinżammu infurmati dwar is-sitwazzjoni u l-ħin stmat tat-tluq u l-ħin stmat tal-wasla **tas-servizz jew is-servizz ta' sostituzzjon** mill-impriża ferrovjarja [...] jew mill-amministratur tal-istazzjon hekk kif tali informazzjoni tkun disponibbli. **Meta l-bejjiegha tal-biljetti u l-operaturi tal-vjaġġi jkollhom tali informazzjoni, għandhom jipprovduha wkoll lill-passiġġieri.**
2. F'każ ta' kwalunkwe dewmien kif imsemmi fil-paragrafu 1 ta' [...] 60 minuta **jew aktar, jew kancellazzjoni ta' servizz, l-impriża ferrovjarja li topera s-servizz ittardjat jew ikkancellat għandha toffri** bla hlas lill-passiġġieri [...]:
 - (a) ikliet u xarbiet b'mod raġonevoli skont il-ħin tal-istennija, jekk ikunu disponibbli fuq il-ferrovija jew fl-istazzjon jew jistgħu b'mod raġonevoli jkunu pprovduti filwaqt li jitqiesu kriterji bħad-distanza mill-fornitur, il-ħin meħtieġ għat-twassil u l-ispiża;
 - (b) lukanda jew akkomodazzjoni oħra, u trasport bejn l-istazzjon ferrovjarju u l-post tal-akkomodazzjoni, f'każijiet fejn jeħtieġu waqfa ta' lejl jew aktar jew tkun meħtieġa waqfa addizzjonali, fejn u meta jkun fizikament possibbli;
 - (c) jekk il-ferrovija tkun imwahnha fuq il-linji, trasport mill-ferrovija sal-istazzjon ferrovjarju, sal-punt tat-tluq alternattiv jew sad-destinazzjoni finali tas-servizz, fejn u meta jkun fizikament possibbli.
3. Jekk is-servizz ferrovjarju **jigi interrott u** ma jkunx jista' jitkompla aktar **jew f'dewmien raġonevoli**, l-impriża ferrovjarja għandhom [...] **joffru** kemm jista' jkun malajr servizzi ta' trasport alternattiv għall-passiġġieri **u jagħmlu l-arrangamenti meħtieġa.**
4. L-impriża ferrovjarja għandhom, fuq talba tal-passiġġier, jiċċertifikaw [...] li s-servizz tal-ferrovija kellu dewmien, wassal għal li ma ntlahqitx il-konnessjoni jew li giet ikkancellata [...]

5. Fl-applikazzjoni tal-paragrafi 1, 2, 3 u 4 , l-impriża ferrovjarja li tkun qed topera għandha tagħti attenzjoni partikolari għall-htigijiet tal-persuni b'dizabbiltà u tal-persuni b'mobbiltà mnaqqsa u tal-persuni li jkunu qed jakkumpanjawhom.
6. [...] **Meta jiġu stabbiliti pjanijiet ta' kontinġenza skont l-Artikolu 13a(3) tad-Direttiva 2012/34/UE, l-impriži ferrovjarji għandhom jikkoordinaw mal-amministratur tal-istazzjon u mal-amministratur tal-infrastruttura sabiex ikunu ppreparati għall-possibbiltà ta' interruzzjoni maġġuri u dewmien twil li jwassal biex numru konsiderevoli ta' passiġġieri jithallew l-art fl-istazzjon.**

Artikolu 19

[...]

[...]

Kapitolu V

Il-persuni b'diżabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqsa

Artikolu 20

Id-dritt għal trasport

1. L-impriżi ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet għandhom jistabbilixxu, jew għandu jkollhom f'pothom, bl-involviment attiv tar-rappreżentanti [...] tal-persuni b'diżabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa, regoli ta' aċċess nondiskriminatorji għat-trasport ta' persuni b'diżabbiltà u persuni b'mobbiltà mnaqqsa, **inkluż l-assistenti personali tagħhom rikonoxxuti bħala tali skont il-prattiki nazzjonali**, u l-persuni b'mobbiltà mnaqqsa [...] . [...] . **L-amministratur tal-istazzjon u l-impriża ferrovjarja għandhom jistabbilixxu f'dawk ir-regoli liema entità hija responsabbli li tipprovdi l-assistenza lill-persuni b'diżabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa, kif imsemmi fir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1300/2014.**
2. Ir-riservazzjonijiet u l-biljetti għandhom jigu offruti lill-persuni b'diżabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa mingħajr spejjeż żejda. L-impriżi ferrovjarji, il-bejjiegħa tal-biljetti jew l-operaturi tal-vjaġġi m'għandhomx jirrifjutaw milli jaċċettaw riservazzjoni jew joħorġu biljett lil persuna b'diżabbiltà jew lil persuna b'mobbiltà mnaqqsa, jew milli jeżiġu li dik il-persuna tkun akkumpanjata minn persuna oħra, għajr meta dan ikun meħtieġ b'mod strett għal konformità mar-regoli tal-aċċess imsemmija fil-paragrafu 1.

L-informazzjoni lill-persuni b'dizabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa

1. Fuq talba, l-amministraturi tal-istazzjonijiet, l-imprizi ferrovjarji, il-bejjiegha tal-biljetti jew l-operaturi tal-vjaġġi għandhom jagħtu lil persuni b'dizabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa l-informazzjoni, inkluż f'formati aċċessibbli b'konformità mar-rekwiżiti tal-aċċessibbiltà stabbiliti fir-Regolamenti tal-**Kummissjoni (UE) Nru 454/2011 u Nru 1300/2014** u d-Direttiva **(UE) 2019/882**, dwar l-aċċessibbiltà tal-faċilitajiet fl-istazzjon u ta' faċilitajiet assoċjati, tas-servizzi ferrovjarji u dwar il-kondizzjonijiet tal-aċċess ta' vetturi ferrovjarji bi qbil mar-regoli tal-aċċess imsemmija fl-Artikolu 20(1) u għandhom jinfurmaw lill-persuni b'dizabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa dwar il-faċilitajiet abbord.
2. Meta impriża ferrovjarja, bejjiegh tal-biljetti jew operatur tal-vjaġġi jeżerċitaw id-deroga stabbilita fl-Artikolu 20(2), dawn għandhom jinfurmaw bil-miktub lill-persuna b'dizabbiltà jew lill-persuna b'mobbiltà mnaqqsa kkonċernata bir-raġuni għalfejn għamlet hekk, fi żmien hamest ijiem tax-xogħol mir-rifjut milli ssir ir-riservazzjoni jew milli jinhareġ biljett jew mill-impożizzjoni tal-kondizzjoni ta' akkumpanjament. L-impriża ferrovjarja, il-bejjiegh tal-biljetti jew l-operatur tal-vjaġġi għandhom jagħmlu sforzi raġonevoli biex jipproponu alternattiva tat-trasport lill-persuna kkonċernata filwaqt li jitqiesu l-htigijiet tal-aċċessibbiltà tagħha.
3. **Fi stazzjonijiet minghajr persunal, l-imprizi ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet għandhom jiżguraw li l-informazzjoni tkun disponibbli faċilment, inkluż f'formati aċċessibbli skont ir-rekwiżiti tal-aċċessibbiltà stabbiliti fir-Regolamenti tal-Kummissjoni (UE) 454/2011, 1300/2014 u d-Direttiva (UE) 2019/882, u li din tkun esposta skont ir-regoli tal-aċċess imsemmija fl-Artikolu 20(1) dwar l-eqreb stazzjonijiet b'persunal u li l-assistenza tkun disponibbli b'mod dirett għall-persuni b'dizabbiltà u għall-persuni b'mobbiltà mnaqqsa.**

L-assistenza fl-istazzjonijiet ferrovjarji u abbord

1. Il-persuni b'diżabbiltà jew persuni b'mobbiltà mnaqqsa għandhom jiġu assistiti kif ġej:

- a) **L-assistent personali, rikonoxxut bħala tali f'konformità mal-prattiki nazzjonali, jista' jivvjagġa b'tariffa speċjali u, jekk applikabbli, mingħajr ħlas u jkun bilqieghda, fejn prattikabbli, maġenb il-persuna b'diżabbiltà.**

Meta impriża ferrovjarja tehtieg li persuna b'diżabbiltà tiġi akkumpanjata abbord ferrovija skont l-Artikolu 20(2), il-persuna li takkumpanjaha għandha tkun intitolata li tivvjagġa mingħajr ħlas u tkun bilqieghda, fejn prattikabbli, hdejn il-persuna b'diżabbiltà.

Huma għandhom jithallew ikunu akkumpanjati minn kelb ta' assistenza skont kwalunkwe liġi nazzjonali rilevanti;

- [...] **b)** fil-ħin tat-tluq minn stazzjon tal-ferrovija, waqt it-tranzitu jew fil-ħin tal-wasla fi stazzjon tal-ferrovija bil-persunal, [...] **għandha tiġi pprovduta assistenza [...]** mingħajr ħlas b'tali mod li dik il-persuna tkun tista' titla' abbord il-ferrovija, **tittrasferixxi għal servizz ferrovjarju ta' konnessjoni li jkollha biljett għalih, jew tinżel mill-ferrovija [...]. Tali assistenza għandha tkun disponibbli l-ħin kollu meta jkun hemm persunal imharreġ fuq ix-xogħol fl-istazzjon;**

c) **fi stazzjonijiet minghajr persunal, l-impriża ferrovjarji għandhom jipprovdu assistenza minghajr hlas abbord ferrovija u matul it-tluġ u l-inżul minn ferrovija jekk il-ferrovija tkun akkumpanjata minn persunal imħarreġ;**

[...] d) **fin-nuqqas ta' persunal ta' akkumpanjament imħarreġ abbord ferrovija u fi stazzjon [...] għandhom [...] isiru l-isforzi raġonevoli kollha biex il-persuni b'diżabbiltà jew il-persuni b'mobbiltà mnaqqsa jkollhom aċċess għall-ivvjagġar bil-ferrovija.**

[...]

[...]

e) **l-impriża ferrovjarja għandha tagħmel kull sforz raġonevoli biex tipprovdi aċċess għall-istess servizzi abbord bħal passiġġieri oħrajn, fejn dawn il-persuni ma jistax ikollhom aċċess għal dawk is-servizzi b'mod indipendenti u sigur.**

5. **Ir-regoli msemmija fl-Artikolu 20(1) għandhom jistabbilixxu l-modalitajiet għad-drittijiet imsemmija fil-paragrafu 1.**

Artikolu 23

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Il-kondizzjonijiet biex tinghata l-assistenza

L-imprizi ferrovjarji, l-amministraturi tal-istazzjonijiet, il-bejjiegha tal-biljetti u l-operaturi tal-vjaġġi għandhom jikkooperaw biex jipprovdu assistenza lill-persuni b'diżabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa [...], **kif speċifikat fl-Artikoli 20 u 22**, skont il-punti li ġejjin:

- (a) l-assistenza għandha tinghata bil-kondizzjoni li l-impriza ferrovjarja, l-amministratur tal-istazzjon, il-bejjiegh tal-biljetti jew l-operatur tal-vjaġġi li minghandu ngtara l-biljett , **jew il-Punt Uniku ta' Kuntatt imsemmi fil-punt (f), fejn applikabbli, jiġi notifikat mill-passiġġier jew ir-rappreżentant tiegħu jew tagħha [...] bil-htieġa tal-passiġġier** għal din l-assistenza mill-inqas 48 siegħa qabel ma tkun meħtieġa l-assistenza. **Dawn in-notifiki għandhom jintbagħtu lill-imprizi ferrovjarji kollha u lill-amministraturi tal-istazzjonijiet kollha involuti fil-vjaġġ.** Meta xi biljett jew xi biljett staġonali jippermettu aktar minn vjaġġ wieħed, notifika waħda għandha tkun biżżejjed dment li tinghata l-informazzjoni adegwata dwar il-hin tal-vjaġġi sussegwenti , **u fi kwalunkwe każ 48 siegħa qabel l-ewwel darba li tkun meħtieġa l-assistenza. . Il-passiġġier jew ir-rappreżentant tiegħu jew tagħha għandu jagħmel kull sforz raġonevoli biex jinforma dwar kwalunkwe annullament ta' tali vjaġġi sussegwenti mill-inqas 12-il siegħa qabel. [...]** ;
- (b) l-imprizi ferrovjarji, l-amministraturi tal-istazzjonijiet, il-bejjiegha tal-biljetti u l-operaturi tal-vjaġġi għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jirċievu n-notifiki. **Fejn il-bejjiegha tal-biljetti ma jkunux jistgħu jipproċessaw tali notifiki, huma għandhom jindikaw punti alternattivi ta' xiri jew mezzi alternattivi biex jagħmlu n-notifika;**
- (c) jekk ma ssir l-ebda notifika skont il-punt (a), l-impriza ferrovjarja u l-amministratur tal-istazzjon għandhom jagħmlu kull sforz raġonevoli biex jipprovdu l-assistenza b'mod li l-persuna b'diżabbiltà jew il-persuna b'mobbiltà mnaqqsa tkun tista' tivvjaġġa;

- (d) [...] l-amministratur tal-istazzjon jew kwalunkwe persuna oħra awtorizzata għandhom jagħzlu punti[...] li fihom il-persuni b'diżabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqa jistgħu jgħarrfu bil-wasla tagħhom fl-istazzjon tal-ferrovija u [...] jitolbu għall-assistenza;
- (e) l-assistenza għandha tingħata bil-kondizzjoni li l-persuna b'diżabbiltà jew il-persuna b'mobbiltà mnaqqa tippreżenta ruħha fil-punt magħżul f'hin stipulat mill-impriza ferrovjarja jew mill-amministratur tal-istazzjon li jipprovdu din l-assistenza. Kwalunkwe hin stipulat m'għandux ikun iktar minn 60 minuta qabel il-hin tat-tluq ippublikat jew il-hin li fih il-passiġġieri kollha jintalbu jagħmlu check-in. Jekk ma jkun stipulat l-ebda hin meta l-persuna b'diżabbiltà jew il-persuna b'mobbiltà mnaqqa jeħtieġ li tippreżenta lilha nnifisha, il-persuna għandha tippreżenta lilha nnifisha fil-punt magħżul mhux inqas minn 30 minuta qabel il-hin tat-tluq ippublikat jew il-hin meta l-passiġġieri kollha jintalbu jagħmlu check-in.
- (f) **L-Istati Membri jistgħu jirrikjedu li l-amministraturi tal-istazzjon u l-impriži ferrovjarji fuq it-territorju tagħhom jikkooperaw biex jistabbilixxu u joperaw Punti Uniċi ta' Kuntatt għal persuni b'diżabbiltajiet u persuni b'mobbiltà mnaqqa. It-termini għat-thaddim tal-Punti Uniċi ta' Kuntatt għandhom jiġu stabbiliti fir-regoli ta' aċċessibbiltà msemmija fl-Artikolu 20(1). Dawk il-Punti Uniċi ta' Kuntatt għandhom ir-responsabbiltà li:**
- (i) jaċċettaw talb għal assistenza fl-istazzjonijiet;
 - (ii) jikkomunikaw talbiet individwali ta' assistenza lill-amministraturi tal-istazzjonijiet u lill-impriži ferrovjarji; u
 - (iii) jipprovdu l-informazzjoni dwar l-aċċessibbiltà.

**Kumpens fir-rigward tat-tagħmir tal-mobbiltà,
[...] apparat ta' assistenza u klieb ta' assistenza**

1. Meta l-imprizi ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet jikkawżaw telf jew dannu **ghal apparat ta' mobbiltà bhal** sigġijiet tar-roti, **ghal** apparat ta' assistenza, [...] **jew telf jew korriment ta' klieb ta' assistenza ċertifikati** użati mill-persuni b'dizabbiltà u mill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa, dawn għandhom ikunu responsabbli għat-telf jew dannu u għandhom jikkumpensawh.
2. Il-kumpens imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jkun daqs l-ispiza biex jinbidel jew jissewwa t-tagħmir **ta' mobbiltà** jew l-apparat **ta' assistenza** mitluf jew li tkun saritlu ħsara. **Għal klieb ta' assistenza, il-kumpens imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jkun daqs il-kost tas-sostituzzjoni jew tat-trattament tal-korriment.**
3. [...] **Fejn japplika l-paragrafu 1**, l-imprizi ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet għandhom jagħmlu l-isforzi raġonevoli **kollha** biex jipprovdu sostituzzjonijiet temporanji **mehtieġa immedjatement** kemm jista' jkun għal [...] tagħmir ta' **mobbiltà** jew apparat ta' assistenza [...] . Il-persuni b'dizabbiltà jew b'mobbiltà mnaqqsa għandhom jithallew iżommu **dik** is-sostituzzjoni temporanja tat-tagħmir jew tal-apparat sakemm jithallas il-kumpens imsemmi fil-paragrafi 1 u 2.

It-taħriġ tal-persunal

L-imprizi ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet għandhom:

- (a) jiżguraw li l-persunal kollu [...] li, **fil-kompiti regolari tiegħu**, jipprovdi assistenza diretta lill-persuni b'diżabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa, ikun jaf kif jissodisfa l-htigijiet tal-persuni b'diżabbiltà u tal-persuni b'mobbiltà mnaqqsa, inkluż ta' dawk b'diżabbiltà mentali u b'nuqqasijiet intellettuali;
- (b) jipprovdu taħriġ **u korsijiet ta' taħriġ ta' aġġornament regolari** biex jissensibilizzaw dwar il-bżonnijiet tal-persuni b'diżabbiltà **u persuni b'mobbiltà mnaqqsa** fost il-persunal kollu li jaħdem fl-istazzjon **u abbord il-ferroviji** li jaħdem direttament mal-pubbliku li jkun qed jivvjaġġa. [...]

[...]

[...]

Kapitolu VI

Is-sikurezza, l-ilmenti u l-kwalità tas-servizz

Artikolu 27

Is-sikurezza personali tal-passiġġieri

Bi ftehim mal-awtoritajiet pubbliċi, l-imprizi ferrovjarji, l-amministraturi tal-infrastruttura u l-amministraturi tal-istazzjonijiet għandhom jieħdu l-miżuri xierqa fl-oqsma rispettivi ta' responsabbiltà u jadattawhom mal-livell tas-sikurezza ddefinit mill-awtoritajiet pubbliċi biex jiżguraw is-sikurezza personali tal-passiġġieri fl-istazzjonijiet tal-ferrovija u fuq il-ferroviji u li jimmaniġġaw ir-riskji. Dawn għandhom jikkooperaw u jagħmlu skambju ta' informazzjoni dwar l-aqwa prattiki dwar il-prevenzjoni ta' atti, li aktarx ixejnu l-livell tas-sikurezza.

Artikolu 28

L-ilmenti

1. L-imprizi ferrovjarja, [...] u l-amministraturi tal-istazzjonijiet [...] ta' stazzjonijiet kollha li jgħaddu minnhom iżjed minn 10 000 passiġġier kuljum bħala medja fis-sena għandhom jistabbilixxu mekkaniżmu biex jittratta l-ilmenti għad-drittijiet u l-obbligi koperti minn dan ir-Regolament fil-qasam ta' responsabbiltà rispettiv tagħhom¹⁵. Dawn għandhom jgħarrfu b'mod wiesa' lill-passiġġieri bid-dettalji tal-kuntatti tagħhom u bil-lingwi ta' ħidma tagħhom. **Dan il-mekkanizmu ma japplikax għall-Kapitolu III¹⁶.**

¹⁵ *Tiżdied premessa ġdida:* Fl-interess ta' trattament effiċjenti tal-ilmenti, jenhtieg li l-imprizi ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet ikollhom id-dritt li jistabbilixxu servizzi tal-klijenti u mekkaniżmi ta' trattament ta' ilmenti kongunti.

¹⁶ *Tiżdied premessa ġdida:* Id-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament ma jaffettwawx id-drittijiet tal-passiġġieri biex iressqu ilment quddiem korp nazzjonali jew biex ifittxu rimedju legali skont il-proċeduri nazzjonali.

2. **Taht il-mekkanizmi msemija fil-paragrafu 1**, il-passigġieri jistgħu jressqu lment lil kwalunkwe impriza ferrovjarja [...] **jew** amministratur tal-istazzjonijiet[...] **fir-rigward tal-oqsma tar-responsabbiltajiet rispettivi tagħhom**. L-ilmenti għandhom jitressqu fi żmien [...] **tliet xhur** minn meta jseħh l-inċident li dwaru jkun qed isir l-ilment. Fi żmien xahar minn meta jasal l-ilment, id-destinatarju għandu jew jagħti twegiba raġunata jew, f'każijiet ġustifikati, jinforma lill-passiġġier **li huwa jew hija ser jirċievi jew tirċievi risposta** [...] finqas minn tliet xhur mid-data minn meta jasal l-ilment [...] . L-imprizi ferrovjarji [...] **u** l-amministraturi tal-istazzjonijiet [...] għandhom iżommu d-data [...] mehtieġa għall-valutazzjoni tal-ilmenti għal **kemm iddum għaddejja l-proċedura kollha tat-trattament tal-ilment, inkluż il-proċeduri tat-trattament tal-ilmenti msemija fl-Artikoli 33 u 34**, u jagħmluha disponibbli għall-korpi nazzjonali tal-infurzar meta jintalbu jagħmlu hekk.
3. Id-dettalji dwar il-proċedura tat-trattament tal-ilmenti għandhom ikunu **pubblikament** aċċessibbli, **inkluż** għall-persuni b'diżabbiltà u għall-persuni b'mobbiltà mnaqqsa.
4. L-impriza ferrovjarja għandha tippubblika fir-rapport [...] msemmi fl-Artikolu 29 in-numru u l-kategoriji tal-ilmenti rċevuti, l-ilmenti trattati, il-hin tat-twegiba u l-azzjonijiet għal titjib possibbli li ttiehdu.

L-istandards tal-kwalità tas-servizzi

1. L-impriżi ferrovjarji għandhom [...] jistabbilixxu l-istandards ta' kwalità tas-servizzi u jimplimentaw sistema ta' ġestjoni ta' kwalità biex tinżamm il-kwalità tas-servizz. L-istandards tal-kwalità tas-servizz għandhom ikopru tal-inqas il-punti elenkati fl-Anness III.
2. L-impriżi ferrovjarji għandhom jissorveljaw il-prestazzjoni tagħhom stess kif riflessa fl-istandards ta' kwalità tas-servizzi. L-impriżi ferrovjarji għandhom jipubblikaw rapport [...] dwar il-prestazzjoni tal-kwalità tas-servizzi tagħhom [...] **fuq is-sit web tagħhom mhux aktar tard mit-30 ta' Ġunju [ĠU: *Tiżdied is-sena ta' dhul fis-seħh + sentejn*], u kull sentejn wara dan.** [...] Barra minn hekk, dawn ir-rapporti għandhom ikunu disponibbli fuq is-sit web tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji.
3. **L-amministraturi tal-istazzjonijiet għandhom jistabbilixxu standards ta' kwalità tas-servizz abbażi tal-elementi rilevanti elenkati fl-Anness III. Huma għandhom jissorveljaw il-prestazzjoni tagħhom skont dawn l-istandards u jipprovdu aċċess għall-informazzjoni dwar il-prestazzjoni tagħhom lill-awtoritajiet pubbliċi nazzjonali fuq talba.**

Kapitolu VII

Informazzjoni u infurzar

Artikolu 30

L-informazzjoni lill-passiġġieri dwar drittijiethom

1. Meta jbigħu biljetti għal vjaġġi bil-ferrovija, l-impriżi ferrovjarji, l-amministraturi tal-istazzjonijiet, il-bejjieġha tal-biljetti u l-operaturi tal-vjaġġi għandhom jgħarrfu lill-passiġġieri bid-drittijiet u l-obbligi tagħhom skont dan ir-Regolament. Sabiex ikunu konformi ma' dan ir-rekwiżit tal-informazzjoni, dawn jistgħu jużaw riassunt tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament ippreparat mill-Kummissjoni bil-lingwi uffiċjali kollha tal-Unjoni Ewropea magħmula disponibbli għalihom. Minbarra dan, dawn għandhom jipprovdu avviż fuq il-biljett stampat fuq karta jew f'format elettroniku jew b'xi mezz ieħor, inkluż bil-formati aċċessibbli għall-persuni b'dizabbiltà u għall-persuni b'mobbiltà mnaqqsa b'konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fid-Direttiva (UE) 2019/882 u fir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1300/2014. Dak l-avviż għandu jispeċifika mnejn tista' tinkiseb din l-informazzjoni f'każ ta' kanċellazzjoni, konnessjoni li ma ntlahqitx jew dewmien fit-tul. **Meta ma jkunx fattibbli li jiġi pprovdut l-avviż fuq il-biljett, huma għandhom jinformat lill-passiġġier permezz ta' mezz ieħor.**
2. L-impriżi ferrovjarji u l-amministraturi tal-istazzjonijiet għandhom jgħarrfu lill-passiġġieri b'mod xieraq fl-istazzjoni u fuq il-ferrovija, inkluż bil-formati aċċessibbli b'konformità mar-rekwiżiti tal-aċċessibbiltà stabbiliti fid-Direttiva (UE) 2019/882 u fir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1300/2014, bid-drittijiet u bl-obbligi tagħhom skont dan ir-Regolament, u bid-dettalji tal-kuntatt tal-korp mahtur mill-Istat Membru skont l-Artikolu 31.

Artikolu 31

Il-hatra ta' korpi nazzjonali tal-infurzar

Kull Stat Membru għandu jahtar korp wiehed jew aktar biex ikunu responsabbli għall-infurzar ta' dan ir-Regolament. Kull korp għandu jiehdu l-mizuri meħtieġa biex jiżgura li d-drittijiet tal-passiġġieri jiġu rrispettati.

Fl-organizzazzjoni, id-deċiżjonijiet ta' finanzjament, l-istruttura legali u t-teħid ta' deċiżjonijiet tiegħu, kull korp għandu jkun indipendenti mill-amministraturi tal-infrastruttura, mill-korp tal-imposti, mill-korp tal-allokazzjoni jew mill-impriza ferrovjarja.

L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni bil-korp jew bil-korpi maħtura skont dan l-Artikolu u bir-responsabbiltajiet rispettivi tagħhom.

L-obbligi ta' infurzar fir-rigward tal-imprizi ferrovjarji, l-amministraturi tal-istazzjonijiet u l-amministraturi tal-infrastruttura previsti f'dan il-Kapitolu ma għandhomx japplikaw għal Ċipru jew Malta sakemm ma tiġi stabbilita l-ebda sistema ferrovjarja fit-territorji rispettivi tagħhom.

Artikolu 32

Il-kompiti tal-infurzar

1. Il-korpi nazzjonali tal-infurzar għandhom jissorveljaw mill-qrib il-konformità ma' dan ir-Regolament, **inkluż mar-Regolamenti tal-Kummissjoni 454/2011 u 1300/2014 sa fejn dawk ir-Regolamenti huma imsemmijin f'dan ir-Regolament**, u jiehdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li d-drittijiet tal-passiġġieri jiġu rrispettati. Għal dan il-għan, l-imprizi ferrovjarji, l-amministraturi tal-istazzjonijiet u l-amministraturi tal-infrastruttura għandhom jipprovdu lill-istituzzjonijiet b'dokumenti u informazzjoni rilevanti fuq talba tagħhom. Fil-qadi tal-funzjonijiet tagħhom, il-korpi għandhom iqisu l-informazzjoni ppreżentata lilhom mill-korp maħtur skont l-Artikolu 33 biex jittratta l-ilmenti, jekk dan ikun korp differenti. Dawn jistgħu jiddeċiedu wkoll dwar azzjonijiet tal-infurzar abbażi ta' lmenti individwali li jgħaddilhom dak il-korp.
2. Il-korpi nazzjonali tal-infurzar għandhom jipubblikaw l-istatistika dwar l-attivitajiet tagħhom, inkluż dwar is-sanzjonijiet applikati, kull **sentejn**, mhux aktar tard mill-aħħar ta' [...] **Ġunju** tas-sena kalendarja ta' wara.

3. L-imprizi ferrovjarji għandhom jagħtu d-dettalji tal-kuntatt tal-korpi nazzjonali tal-infurzar tal-Istati Membri fejn joperaw.

Artikolu 33

It-trattament tal-ilmenti minn korpi tal-infurzar nazzjonali jew korpi mahturin ohrajn

1. Minghajr preġudizzju għad-drittijiet tal-konsumaturi biex ifittxu rimedju alternattiv skont id-Direttiva 2013/11/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁷, wara li jkun ressaq ilment minghajr suċċess lill-impriza ferrovjarja, [...] **jew** lill-amministratur tal-istazzjonijiet skont l-Artikolu 28, il-passiġġier jista' jilmenta ma' korp [...] **imsemmi fil-paragrafu 2 fi żmien tliet xhur minn meta jirċievi l-informazzjoni tar-rifjut tal-ilment oriġinali. Meta ma tasal l-ebda tweġiba fi żmien tliet xhur minn meta jsir l-ilment oriġinali, il-passiġġier għandu d-dritt li jilmenta mal-korp imsemmi fil-paragrafu 2. [...] Fejn mehtieġ, dak il-korp għandu jinforma** lil min ilmenta dwar id-dritt **tiegħu/tagħha** li jagħmel/tagħmel lment lil korpi tas-soluzzjoni alternattiva għat-tilwim biex isibu rimedju individwali.
2. Kull passiġġier jista' jilmenta **jew** mal-korp nazzjonali tal-infurzar, jew ma' kwalunkwe korp ieħor mahtur minn xi Stat Membru għal dak il-għan, rigward ksur allegat ta' dan ir-Regolament.
3. Il-korp għandu jikkonferma li rċieva l-ilment fi żmien ġimagħtejn minn meta jirċevih. Il-proċedura tat-trattament tal-ilment għandha tiegħu sa mhux aktar minn tliet xhur **mid-data tal-istabbiliment tal-fajl tal-ilment**. F'każijiet kumplessi, il-korp jista' jestendi dan il-perijodu[...] għal sitt xhur. F'dan il-każ, il-passiġġieri għandhom jiġu infurmati bir-raġunijiet għal din l-estensjoni u biż-żmien mistenni li tingħalaq il-proċedura. Huma biss il-każijiet li jinvolvu proċedimenti legali li jistgħu jieħdu aktar minn sitt xhur. Meta l-korp ikun ukoll korp tas-soluzzjoni alternattiva għat-tilwim skont it-tifsira tad-Direttiva 2013/11/UE, għandhom jieħdu preċedenza l-limiti taż-żmien stabbiliti f'dik id-Direttiva.

¹⁷ Direttiva 2013/11/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Mejju 2013 dwar is-soluzzjoni alternattiva għat-tilwim, għat-tilwim tal-konsumaturi u li temenda r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 u d-Direttiva 2009/22/KE (ĠU L 165, 18.6.2013, p. 14).

Il-proċedura tat-trattament tal-ilmenti għandha tkun aċċessibbli għall-persuni b'diżabbiltà u għall-persuni b'mobbiltà mnaqqsa.

4. L-ilmenti tal-passiġġieri dwar inċident li jinvolvi impriża ferrovjarja għandu jittrattahom il-korp [...] **imsemmi fil-paragrafu 2**, tal-Istat Membru li jkun ta l-liċenzja lil dik l-impriża.
5. Meta jsir ilment dwar allegat ksur imwettaq mill-amministraturi tal-istazzjonijiet jew tal-infrastruttura, [...] **l-ilment għandu jiġi ttrattat mill-korp imsemmi fil-paragrafu 2** ta' dak tal-Istat Membru li fit-territorju tiegħu jkun seħħ l-inċident.
6. Fil-qafas ta' kooperazzjoni skont l-Artikolu 34, il-Korpi [...] jistgħu jidderogaw mill-paragrafi 4 jew 5 meta, minhabba raġunijiet ġustifikati, b'mod partikolari ta' lingwa jew ta' residenza, dan ikun fl-interess tal-passiġġier.

Artikolu 34

L-iskambju tal-informazzjoni u kooperazzjoni transfruntiera bejn il-korpi nazzjonali tal-infurzar

1. Jekk jinhatru korpi differenti skont l-Artikoli 31 u 33, għandhom jiġu stabbiliti mekkaniżmi tar-rappurtar li jiżguraw l-iskambju tal-informazzjoni bejniethom, b'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679, biex jgħinu lill-korp nazzjonali tal-infurzar iwettaq hidmietu ta' superviżjoni u infurzar u biex il-korp tat-trattament tal-ilmenti mahtur skont l-Artikolu 33 ikun jista' jiġbor l-informazzjoni meħtieġa biex jeżamina lmenti individwali.
2. Il-korpi nazzjonali tal-infurzar għandhom jaqsmu l-informazzjoni dwar il-prinċipji u l-prattika tal-hidma u t-tehid tad-deċiżjonijiet tagħhom għal għanijiet ta' koordinazzjoni. Il-Kummissjoni għandha tappoġġahom f'dan il-kompitu.

3. [...] F'kazijiet kumplessi bħalma huma l-kazijiet li jinvolvu aktar minn ilment wiehed jew ghadd ta' operaturi, vjaġġar transfruntier jew inċidenti fit-territorju ta' Stat Membru li ma jkunx dak li jkun ta l-liċenzja lill-impriża, b'mod partikolari meta ma jkunx ċar liema korp nazzjonali tal-infurzar hu kompetenti, jew meta teħfief jew tithaffef ir-risoluzzjoni tal-ilment, il-korpi nazzjonali tal-infurzar għandhom jikkooperaw bejniethom biex jidentifikaw il-korp "ewlieni" li għandu jservi ta' punt ta' kuntatt uniku għall-passiġġieri. Kull korp nazzjonali tal-infurzar involut għandu jikkoopera biex teħfief ir-risoluzzjoni tal-ilment (inkluż billi tixtered l-informazzjoni, tinghata ghajnuna bi traduzzjoni tad-dokumenti u tinghata informazzjoni dwar iċ-ċirkostanzi tal-inċidenti). Il-passiġġieri għandhom jiġu mgharrfa liema korp qed jaġixxi bħala dak "ewlieni".

Kapitolu VIII

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 35

Il-penali

1. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur ta' dan ir-Regolament u għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar dawk ir-regoli u l-miżuri u għandhom jinnotifikawha minghajr dewmien dwar kull emenda sussegwenti li taffettwahom.
2. Fil-qafas ta' kooperazzjoni msemmi fl-Artikolu 34, meta jintalab mill-korp nazzjonali tal-infurzar li jkun qed jittratta l-ilment, il-korp nazzjonali tal-infurzar li hu kompetenti għall-finijiet tal-Artikolu 33(4) jew (5), għandu jinvestiga l-ksur ta' dan ir-Regolament identifikat minn dak il-Korp u, jekk ikun meħtieġ, jimponi sanzjonijiet.

Artikolu 36

Id-delega tas-setgħat

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati skont l-Artikolu 37 biex:

- (i) taġġusta l-ammonti finanzjarji msemmija fl-Artikolu 13 **(2) [...] biex iqisu t-tibdiliet fl-Indiċi Armonizzat tal-Prezzijiet għall-Konsumatur madwar l-UE kollha esklużi l-enerġija u l-ikel mhux proċessat, kif ippubblikat mill-Kummissjoni (Eurostat);**
- (ii) jiġi emendat l-Anness I [...] sabiex jiehu kont tal-emendi għar-**Regoli Uniformi li jikkonċernaw il-Kuntratt għat-Trasport Internazzjonali ta' Passiġġieri u Bagalji bil-Ferrovija (CIV), kif stipulat fl-Appendiċi A tal-Konvenzjoni dwar il-Ġarr Internazzjonali bil-Ferrovija (COTIF) [...]** .

Eżerċitar tad-delega

1. Is-setgħa tal-adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni soġġetta għall-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa tal-adozzjoni ta' atti delegati msemija fl-Artikolu 36 għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perijodu ta' hames snin minn [*data tad-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament*]. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport b'rabta mad-delega tas-setgħa sa mhux aktar tard minn disa' xhur qabel jintemm il-perijodu ta' hames snin. Id-delega tas-setgħa għandha tiġi estiza awtomatikament għal perijodi taż-żmien tal-istess tul, għajr meta l-Parlament Ewropew jew il-Kunsill joġġezzjonaw għal din l-estensjoni sa mhux aktar tard minn tliet xhur qabel jintemm kull perijodu.
3. Id-delega tas-setgħa tista' tiġi revokata mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi kwalunkwe hin. Deċiżjoni li tirrevoka għandha ttemm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din għandu jkollha effett fil-jum tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew aktar tard skont data speċifikata fiha. Din ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li jkun diġà fis-seħħ.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-esperti maħtura minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet¹⁸.
5. Malli tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tgħarraf b'dan lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill fl-istess hin.

¹⁸ Il-Ftehim Interistituzzjonali bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet (ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1).

6. Att delegat adottat skont dan l-Artikolu għandu jidhol fis-sehh biss jekk ma tkun saret l-ebda oġġezzjoni la mill-Parlament Ewropew u lanqas mill-Kunsill fi żmien xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, jew jekk, qabel jiskadi dak il-perijodu, kemm il-Parlament Ewropew kif ukoll il-Kunsill ikunu infurmaw lill-Kummissjoni li ma jkunux ser joġġezzjonaw. Dak il-perijodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq l-inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 38

Rapport

Il-Kummissjoni għandha tirrapporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni u r-risultati ta' dan ir-Regolament hames snin wara l-adozzjoni ta' dan ir-Regolament.

Ir-rapport għandu jkun ibbażat fuq informazzjoni li għandha tinghata skont dan ir-Regolament. Ir-rapport għandu jkollu miegħu, fejn mehtieg, proposti xierqa.

Artikolu 39

Revoka

Ir-Regolament (KE) Nru 1371/2007 jithassar **b'effett minn [ĠU: *żid id-data tad-dhul fis-sehh* + 24 *xahar*]**.

Kull referenza għar-Regolament imhassar għandha tinftiehem bħala referenza għal dan ir-Regolament u għandha tinqara skont it-tabella ta' korrelazzjoni mogħtija fl-Anness V.

Artikolu 40

Id-dhul fis-sehh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Għandu japplika minn [GU: *żid id-data tad-dhul fis-sehh* + 24 xahar].

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew Għall-Kunsill

Il-President Il-President

ANNESS I

Estratt mir-Regoli Uniformi dwar il-kuntratt għat-trasport internazzjonali ta' passiġġieri u bagalji bil-ferrovija (CIV)

Appendiċi A

għall-Konvenzjoni li tirrigwarda t-Trasport Internazzjonali bil-Ferrovija (COTIF) tad-9 ta' Mejju 1980, kif modifikata bil-Protokoll għall-modifika tal-Konvenzjoni li tirrigwarda t-Trasport Internazzjonali bil-Ferrovija tat-3 ta' Ġunju 1999

TITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 3

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dawn ir-Regoli Uniformi, it-terminu

- a) "trasportatur" tfisser it-trasportatur kuntrattwali li mieghu l-passiġġier ikun ikkonkluda l-kuntratt ta' trasport skont dawn ir-Regoli Uniformi, jew trasportatur suċċessiv li jkun responsabbli abbażi ta' dan il-kuntratt;
- b) "trasportatur sostitut" tfisser trasportatur, li ma kkonkludiex il-kuntratt ta' trasport mal-passiġġier, iżda li t-trasportatur imsemmi fil-punt a) ikun fdah, bis-sih jew parzjalment, bit-tweqqi tat-trasport bil-ferrovija;
- c) "Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport" tfisser il-kondizzjonijiet tat-trasportatur fil-forma ta' kondizzjonijiet ġenerali jew tariffi legalment fis-sehh f'kull Stat Membru u li saru, bil-konklużjoni tal-kuntratt ta' trasport, parti integrali minnu;
- d) "vettura" tfisser vettura bil-mutur jew karru li jingarru fl-okkażjoni tat-trasport tal-passiġġieri.

TITOLU II

KONKLUŻJONI U PRESTAZZJONI TAL-KUNTRATT TA' TRASPORT

Artikolu 6

Kuntratt ta' trasport

1. Bil-kuntratt ta' trasport, it-trasportatur għandu jidhol għall-impenn li jgħorr il-passiġġier kif ukoll, fejn xieraq, bagalji u vetturi għall-post tad-destinazzjoni u li jikkunsinna l-bagalji u l-vetturi fil-post tad-destinazzjoni.
2. Il-kuntratt ta' trasport għandu jiġi kkonfermat b'biljett wieħed jew aktar mahruġ lill-passiġġier. Madankollu, soġġett għall-Artikolu 9, l-assenza, l-irregolarità jew it-telf ta' biljett m'għandux jaffettwa l-eżistenza jew il-validità tal-kuntratt li għandha tibqa' soġġetta għal dawn ir-Regoli Uniformi.
3. Il-biljett għandu jkun evidenza prima facie tal-konkluzjoni u l-kontenut tal-kuntratt ta' trasport.

Artikolu 7

Biljett

1. Il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport għandhom jiddeterminaw il-forma u l-kontenut tal-biljetti kif ukoll il-lingwa u l-karattri li bihom huma għandhom jiġu stampati u magħmulin.
2. Dan li ġej, tal-inqas, għandu jiddaħhal fil-biljett:
 - (a) it-trasportatur jew it-trasportaturi;
 - (b) stqarrija li t-trasport huwa soġġett, minkejja kwalunkwe klawnsola għall-kuntrarju, għal dawn ir-Regoli Uniformi; din tista' tkun indikata bl-akronimu CIV;
 - (c) kwalunkwe stqarrija oħra meħtieġa biex tipprova l-konklużjoni u l-kontenut tal-kuntratt ta' trasport u li tippermetti lill-passiġġier jafferma d-drittijiet li jirriżultaw minn dan il-kuntratt.
3. Il-passiġġier għandu jiżgura, x'hin jirċievi l-biljett, li dan hareġ skont l-istruzzjonijiet tiegħu.
4. Il-biljett għandu jkun trasferibbli jekk ma jkunx hareġ f'isem il-passiġġier u jekk il-vjaġġ ma jkunx beda.
5. Il-biljett jista' jiġi stabbilit fil-forma ta' reġistrazzjoni ta' data elettronika, li tista' tiġi ttrasformata f'simboli miktuba legġibbli. Il-proċedura użata għar-reġistrazzjoni u t-trattament ta' data għandha tkun ekwivalenti mill-perspettiva funzjonali, b'mod partikolari sa fejn jikkonċerna l-valur evidenzjali tal-biljett irrapprezentat b'dik id-data.

Artikolu 8

Pagament u rimbors tal-hlas tat-trasport

1. Soġġett għal ftehim kuntrarju bejn il-passiġġier u t-trasportatur, il-hlas tat-trasport għandu jithallas minn qabel.
2. Il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport għandhom jiddeterminaw taht liema kondizzjonijiet għandu jsir rimbors tal-hlas tat-trasport.

Artikolu 9

Id-dritt għat-trasport. Esklużjoni mit-trasport

1. Il-passiġġier għandu, mill-bidu tal-vjaġġ tiegħu, ikollu fil-pussess tiegħu biljett validu u jipprezentah fl-ispezzjoni tal-biljetti. Il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport jistgħu jipprevedu:
 - (a) li passiġġier li ma jipproduċix biljett validu għandu jhallas, b'zieda mal-hlas tat-trasport, hlas addizzjonali;
 - (b) li passiġġier li jirrifjuta li jhallas x'hin jintalab il-hlas tat-trasport jew il-hlas addizzjonali jista' jiġi mitlub li jtemm il-vjaġġ tiegħu;
 - (c) jekk u taht liema kondizzjonijiet għandu jsir rimbors tal-hlas addizzjonali.
2. Il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport jistgħu jipprevedu li l-passiġġieri li:
 - (a) jipprezentaw periklu għas-sikurezza u l-iffunzjonar tajjeb tal-operazzjonijiet jew għas-sikurezza ta' passiġġieri oħra,
 - (b) johlqu inkonvenjent lil passiġġieri oħra b'mod intollerabbli,għandhom jiġu esklużi mit-trasport jew jistgħu jiġu mitluba jtemmu l-vjaġġ tagħhom u li tali persuni m'għandhomx ikunu intitolati għal rimbors tal-hlas tat-trasport tagħhom jew ta' kwalunkwe hlas għat-trasport ta' bagalji registrati li setgħu hallsu.

Artikolu 10

Ikkompletar ta' formalitajiet amministrattivi

Il-passiġġier għandu jikkonforma mal-formalitajiet mehtieġa mid-dwana jew l-awtoritajiet amministrattivi oħra.

Artikolu 11

Kanċellazzjoni u ttardjar tal-ferroviji. Konnessjonijiet li ma ntlahqux

It-trasportatur għandu, fejn neċessarju, jiċċertifika fuq il-biljett li l-ferrovija giet ikkanċellata jew il-konnessjoni ma ntlahqitx.

TITOLU III

TRASPORT TA' BAGALJI TAL-IDEJN, ANNIMALI, BAGALJI RREĠISTRATI U VETTURI

Kapitolu I

Dispożizzjonijiet komuni

Artikolu 12

Artikoli u animali aċċettabbli

1. Il-passiġġier jista' jiehu miegħu artikoli li jistgħu jiġu mmanigġati faċilment (bagalji tal-idejn) u wkoll annimali haġġin skont il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport. Barra minn dan, il-passiġġier, jista' jiehu miegħu oġġetti ingombranti skont id-dispożizzjonijiet speċjali, li hemm fil-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport. Oġġetti u annimali li x'aktarx idejqu jew joħolqu inkonvenjent lill-passiġġieri jew jikkawżaw hsara m'għandhomx jiġu permessi bhala bagalja tal-idejn.
2. Il-passiġġier jista' jikkunsinna l-oġġetti u l-annimali bhala bagalji rreġistrati skont il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport.
3. It-trasportatur jista' jippermetti t-trasport ta' vetturi fl-okkażjoni tat-trasport ta' passiġġieri skont dispożizzjonijiet speċjali li hemm fil-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport.
4. It-trasport ta' merkanzija perikoluża bhala bagalja tal-idejn, bagalja rreġistrata kif ukoll ġewwa jew fuq vetturi li, skont dan it-Titolu jingarru bil-ferrovija, għandu jikkonforma mar-Regolament li jikkonċerna t-Trasport ta' Merkanzija Perikoluża bil-Ferrovija (RID).

Artikolu 13

Eżami

1. Fejn ikun hemm raġuni tajba għas-suspett ta' nuqqas ta' osservanza tal-kondizzjonijiet tat-trasport, it-trasportatur għandu jkollu d-dritt li jeżamina jekk l-oġġetti (il-bagalji tal-idejn, il-bagalji rreġistrati, il-vetturi inkluż it-tagħbija tagħhom) u l-annimali ttrasportati jikkonformawx mal-kondizzjonijiet tat-trasport, sakemm il-ligijiet u l-preskrizzjonijiet tal-Istat li fih isir l-eżami ma jipprojbux tali eżami. Il-passiġġier għandu jkun mistieden biex jattendi għall-eżami. Jekk ma jidhirx jew ma jkunx jista' jintlaħaq, it-trasportatur għandu jitlob l-preżenza ta' żewġ xhieda indipendenti.
2. Jekk ikun stabbilit li l-kondizzjonijiet tat-trasport ma ġewx irrispettati, it-trasportatur jista' jitlob lill-passiġġier iħallas l-ispejjeż li joriginaw mill-eżami.

Artikolu 14

Ikkompletar ta' formalitajiet amministrattivi

Il-passiġġier għandu jikkonforma mal-formalitajiet mehtieġa mid-dwana jew l-awtoritajiet amministrattivi oħra meta, waqt li jkun qed jiġi ttrasportat, ikollu oġġetti (bagalji tal-idejn, bagalji rreġistrati, vetturi inkluż it-tagħbija tagħhom) jew annimali ttrasportati. Hu għandu jkun preżenti waqt l-ispezzjoni ta' dawn l-oġġetti hlief fejn hu previst mod ieħor mil-ligijiet u l-preskrizzjonijiet ta' kull Stat.

Kapitolu II

Bagalji tal-idejn u annimali

Artikolu 15

Supervizjoni

Ghandha tkun ir-responsabbiltà tal-passiġġier li jissorvelja l-bagalja tal-idejn u l-annimali li hu jiehu miegħu.

Kapitolu III

Bagalji rreġistrati

Artikolu 16

Kunsinna ta' bagalji rreġistrati

1. L-obbligazzjonijiet kuntrattwali relatati mat-trasferiment tal-bagalji rreġistrati għandhom jigu stabbiliti b'vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja mahruġ lill-passiġġier.
2. Soġġett għall-Artikolu 22, l-assenza, l-irregolarità jew it-telf tal-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja m'għandux jaffettwa l-eżistenza jew il-validità tal-ftehimiet li jikkonċernaw it-trasferiment tal-bagalji rreġistrati, li għandhom jibqgħu soġġetti għal dawn ir-Regoli Uniformi.
3. Il-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja għandu jkun evidenza prima facie tar-reġistrazzjoni tal-bagalja u l-kondizzjonijiet tat-trasport tagħha.
4. Soġġett għal evidenza għall-kuntrarju, għandu jiġi preżunt li meta t-trasportatur għabba l-bagalja rreġistrata din kienet apparentament f'kondizzjoni tajba, u li n-numru u l-massa tal-unitajiet ta' bagalji jikkorrispondu mal-informazzjoni mdaħħla fuq il-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja.

Artikolu 17

Vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja

1. Il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport għandhom jiddeterminaw il-forma u l-kontenut tal-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja kif ukoll il-lingwa u l-karattri li bihom dan għandu jiġu stampat u magħmul. L-Artikolu 7(5) għandu japplika mutatis mutandis.
2. Dan li ġej, tal-inqas, għandu jiddaħħal fuq il-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja:
 - (a) it-trasportatur jew it-trasportaturi;
 - (b) stqarrija li t-trasport huwa soġġett, minkejja kwalunkwe klawnsola għall-kuntrarju, għal dawn ir-Regoli Uniformi; din tista' tkun indikata bl-akronimu CIV;
 - (c) kwalunkwe stqarrija oħra meħtieġa biex tipprova l-obbligi kuntrattwali li jirrigwardaw it-trasferiment tal-bagalji rreġistrati u li tippermetti lill-passiġġier jafferma d-drittijiet li jirriżultaw mill-kuntratt ta' trasport.
3. Il-passiġġier għandu jiżgura, meta jirċievi l-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja, li dan ħareġ skont l-istruzzjonijiet tiegħu.

Artikolu 18

Reġistrazzjoni u trasport

1. Hlief fejn il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport jipprovdu mod ieħor, il-bagalji għandhom jiġu rreġistrati biss fuq preżentazzjoni ta' biljett validu tal-inqas sad-destinazzjoni tal-bagalji. F'kazi oħra r-reġistrazzjoni tal-bagalji għandha titwettaq skont il-preskrizzjonijiet fis-seħh fil-post tal-konsenja.
2. Meta l-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport jipprevedu li l-bagalji jistgħu jiġu aċċettati għal trasport mingħajr il-preżentazzjoni ta' biljett, id-dispożizzjonijiet ta' dawn ir-Regoli Uniformi li jiddeterminaw id-drittijiet u l-obbligi tal-passiġġier fir-rigward tal-bagalji rreġistrati tiegħu għandhom japplikaw mutatis mutandis għal dak li jikkonsenja l-bagalji rreġistrati.

3. It-trasportatur jista' jibgħat il-bagalji rreġistrati b'ferrovija oħra jew b'mezz ta' trasport ieħor u b'rotta differenti minn dik meħuda mill-passiġġier.

Artikolu 19

Pagament ta' hlasijiet għat-trasport ta' bagalji rreġistrati

Sogġett għal ftehim kuntrarju bejn il-passiġġier u t-trasportatur, il-hlas għat-trasport ta' bagalji rreġistrati għandu jkun pagabbli mar-reġistrazzjoni.

Artikolu 20

Immarkar ta' bagalji rreġistrati

Il-passiġġier għandu jindika fuq kull unità ta' bagalja rreġistrata f'post vizibbilment ċar, b'mod suffiċjentement reżistenti u legġibbli:

- (a) l-isem u l-indirizz tiegħu;
- (b) il-post tad-destinazzjoni.

Artikolu 21

Id-dritt li tiddisponi minn bagalji rreġistrati

1. Jekk iċ-ċirkostanzi jippermettu u jekk b'dan ma jinkisrux il-htigiet tad-dwana jew il-htigiet ta' awtoritajiet amministrattivi oħra, il-passiġġier jista' jitlob li l-bagalji jingħataw lura fil-post tal-kunsinna maċ-ċediment tal-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja u, jekk il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport jeħtieġu hekk, mal-preżentazzjoni tal-biljett.
2. Il-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport jista' jkun fihom dispozizzjonijiet oħra li jirrigwardaw id-dritt li jintremew bagalji rreġistrati, b'mod partikolari modifiki tal-post tad-destinazzjoni u l-konsegwenzi finanzjari possibbli li jridu jingarru mill-passiġġier.

Artikolu 22

Kunsinna

1. Il-bagalji rreġistrati għandhom jiġu kkonsenjati maċ-ċediment tal-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja u, fejn xieraq, mal-pagament tal-ammonti ta' ħlas mal-kunsinna.

It-trasportatur għandu jkun intitolat, iżda mhux obligat, jeżamina jekk id-detentur tal-vawċer hux intitolat jew le li jirċievi kunsinna.
2. Għandha tkun ekwivalenti għall-kunsinna lid-detentur tal-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja jekk, skont il-preskrizzjonijiet fis-seħh fil-post tal-kunsinna:
 - (a) il-bagalja giet mġoddija f'idejn l-awtoritajiet tad-dwana jew tal-octroi fil-bini jew l-imħażen tagħhom, meta dawn mhumiex soġġetti għas-supervizjoni tat-trasportatur;
 - (b) annimali ħajjin ġew mġoddija f'idejn partijiet terzi.
3. Id-detentur tal-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja jista' jitlob il-kunsinna tal-bagalji fil-post tad-destinazzjoni hekk kif jinqabeż il-ħin miftiehem u, fejn xieraq, il-ħin neċessarju għall-operazzjonijiet imwettqa mill-awtoritajiet tad-dwana jew awtoritajiet oħra.
4. Meta ma jkunx hemm ċediment tal-vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja, it-trasportatur għandu biss ikun obligat jikkunsinna l-bagalja lill-persuna li tipprova d-dritt tagħha għal dan; jekk il-prova offruta tidher insuffiċjenti, it-trasportatur jista' jitlob li tingħata s-sigurtà.
5. Il-bagalja għandha tiġi kkonsenjata fil-post tad-destinazzjoni li għalih giet irreġistrata.
6. Id-detentur ta' vawċer tar-reġistrazzjoni tal-bagalja li l-bagalja tiegħu ma gietx konsenjata jista' jitlob li jkollu fuq il-vawċer il-jum u l-ħin meta talab il-kunsinna skont il-paragrafu 3.
7. Il-persuna intitolata tista' tirrifjuta li taċċetta l-bagalja jekk it-trasportatur ma' jikkonformax mat-talba tiegħu li jwettaq eżami tal-bagalja rreġistrata sabiex tiġi stabbilita l-ħsara allegata.
8. Fil-każijiet l-oħra kollha l-kunsinna tal-bagalja għandha titwettaq skont il-preskrizzjonijiet fis-seħh fil-post tad-destinazzjoni.

Kapitolu IV

Vetturi

Artikolu 23

Kondizzjonijiet tat-trasport

Id-dispożizzjonijiet speċjali li jirregolaw it-trasport ta' vetturi, li jinsabu fil-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport, għandhom jispeċifikaw b'mod partikolari l-kondizzjonijiet li jirregolaw l-aċċettazzjoni għat-trasport, ir-reġistrazzjoni, it-tagħbija u t-trasport, il-ħatt u l-kunsinna kif ukoll l-obbligi tal-passiġġier.

Artikolu 24

Vawċer tat-trasport

1. L-obbligi kuntrattwali relatati mat-trasport ta' vetturi għandhom jiġu stabbiliti b'vawċer tat-trasport maħruġ lill-passiġġier. Il-vawċer tat-trasport jista' jiġi integrat fil-biljett tal-passiġġier.
2. Il-dispożizzjonijiet speċjali li jirregolaw it-trasport ta' vetturi, li jinsabu fil-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport, għandhom jiddeterminaw il-forma u l-kontenut tal-vawċer tat-trasport kif ukoll il-lingwa u l-karattri li bihom dan għandu jiġu stampat u magħmul. L-Artikolu 7(5) għandu japplika mutatis mutandis.
3. Dan li ġej, tal-inqas, għandu jiddaħhal fil-vawċer tat-trasport:
 - (a) it-trasportatur jew it-trasportaturi;
 - (b) stqarrija li t-trasport huwa soġġett, minkejja kwalunkwe klawnsola għall-kuntrarju, għal dawn ir-Regoli Uniformi; din tista' tkun indikata bl-akronimu CIV;
 - (c) kwalunkwe stqarrija oħra meħtieġa biex tipprova l-obbligi kuntrattwali li jirrigwardaw it-trasport ta' vetturi u li tippermetti lill-passiġġier jafferma d-drittijiet li jirrizultaw mill-kuntratt ta' trasport.

4. Il-passiġġier għandu jiżgura, x'hin jirċievi l-vawċer tat-trasport, li dan hareġ skont l-istruzzjonijiet tiegħu.

Artikolu 25

Liġi applikabbli

Sogġett għad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu, id-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu III relatati mat-trasport ta' bagalji għandhom japplikaw għall-vetturi.

TITOLU IV
RESPONSABILITÀ TAT-TRASPORTATUR

Kapitolu I

Responsabbiltà f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali ta' passigġieri

Artikolu 26

Baži tar-responsabbiltà

1. It-trasportatur għandu jkun responsabbli għat-telf jew il-ħsara li tirriżulta minn mewt, korrimenti personali, jew ħsara fiżika jew mentali ohra lill-passiġġier, ikkawżata minn incident li jorigina mill-operat tal-linja tal-ferrovija u li jseħh waqt li l-passiġġier ikun ġewwa, diehel jew nieżel minn vetturi tal-linja tal-ferrovija, tkun xi tkun l-infrastruttura tal-linja tal-ferrovija użata.
2. It-trasportatur għandu jinheles minn din ir-responsabbiltà
 - (a) jekk l-incident ġie kkawżat minn ċirkostanzi mhux konnessi mal-operat tal-linja tal-ferrovija u li t-trasportatur, minkejja li ha l-kura meħtieġa fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, ma setax jevita u li ma setax jipprevjeni l-konsegwenzi tagħhom;
 - (b) sal-punt li l-incident huwa tort tal-passiġġier;
 - (c) jekk l-aċcident huwa dovut għall-imġiba ta' parti terza li t-trasportatur, minkejja li ha l-kura meħtieġa fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, ma setax jevita u li ma setax jipprevjeni l-konsegwenzi tagħhom; impriża ohra li tuża l-istess infrastruttura tal-linja tal-ferrovija ma tistax titqies bħala parti terza; id-dritt għar-rikors m'għandux jiġi affettwat.
3. Jekk l-incident huwa dovut għall-imġiba ta' parti terza u jekk, minkejja dan, it-trasportatur m'huwiex meħlus kompletament mir-responsabbiltà tiegħu skont il-paragrafu 2(c), hu għandu jkun responsabbli b'mod shih sal-limiti stabbiliti f'dawn ir-Regoli Uniformi iżda mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe dritt ta' rikors li t-trasportatur jista' jkollu kontra l-parti terza.

4. Dawn ir-Regoli Uniformi m'għandhom jaffettwaw l-ebda responsabbiltà li tista' taqa' fuq it-trasportatur f'każijiet mhux previsti fil-paragrafu 1.
5. Jekk it-trasport irregolat minn kuntratt ta' trasport wiehed jitwettaq minn trasportaturi suċċessivi, it-trasportatur marbut skont il-kuntratt ta' trasport li jipprovdi s-servizz ta' trasport li fil-kors tiegħu seħħ l-inċident, għandu jkun responsabbli f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali ta' passiġġieri. Meta dan is-servizz ma giex ipprovdut mit-trasportatur, iżda minn trasportatur sostitut, iż-żewġ trasportaturi għandhom ikollhom obbligazzjoni in solidum skont dawn ir-Regoli Uniformi.

Artikolu 27

Ħsarat f'każ ta' mewt

1. F'każ ta' mewt tal-passiġġier il-ħsarat għandhom jinkludu:
 - (a) kwalunkwe spejjeż meħtieġa wara l-mewt, b'mod partikolari dawk tat-trasport tal-ġisem u l-ispejjeż tal-funeral;
 - (b) jekk il-mewt ma seħħitx mill-ewwel, il-ħsarat previsti fl-Artikolu 28.
2. Jekk, mal-mewt tal-passiġġier, il-persuni li kellu, jew li kien ser ikollu, dmir legali li jmantni jiġu mcaħħda mill-appoġġ tagħhom, tali persuni għandhom ukoll jiġu kkompensati għal dak it-telf. Id-drittijiet ta' azzjoni għal ħsarat ta' persuni li l-passiġġier kien qed imantni mingħajr ma kien marbut bil-liġi li jagħmel dan, għandhom jiġu rregolati bil-liġi nazzjonali.

Artikolu 28

Ħsarat f'każ ta' korriment personali

F'każ ta' korriment personali jew kwalunkwe ħsara fiżika jew mentali ohra lill-passiġġier, il-ħsarat għandhom jinkludu:

- (a) kwalunkwe spejjeż meħtieġa, b'mod partikolari dawk tat-trattament u tat-trasport;
- (b) kumpens għal telf finanzjarju, dovut għal inkapaċità totali jew parzjali ta' xogħol, jew għal htigijiet miżjuda.

Artikolu 29

Kumpens ghal hsara ohra tal-ġisem

Il-liġi nazzjonali għandha tiddetermina jekk u sa liema limitu għandu t-trasportatur iħallas id-danni għal dannu tal-ġisem barra minn dik li hemm dispożizzjoni għaliha fl-Artikoli 27 u 28.

Artikolu 30

Forma u ammont ta' hsarat f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali

1. Il-hsarat taht l-Artikolu 27(2) u l-Artikolu 28(b) għandhom jingħataw fil-forma ta' somma f'daqqa. Madankollu, jekk il-liġi nazzjonali tippermetti pagament ta' annwalità, id-danni għandhom jingħataw f'dik il-forma jekk jiġi mitlub hekk mill-passiġġier korrot jew mill-persuni intitolati msemmijin fl-Artikolu 27(2) .
2. L-ammont ta' hsarat li jridu jingħataw skont il-paragrafu 1 għandhom jiġu determinati skont il-liġi nazzjonali. Madankollu, għall-iskopijiet ta' dawn ir-Regoli Uniformi, il-limitu superjuri għal kull passiġġier għandu jiġi stabbilit għal 175 000 unità ta' kont bħala somma f'daqqa jew bħala annwalità ta' kull sena li tikkorrispondi għal dik is-somma, fejn il-liġi nazzjonali tipprevedi limitu superjuri ta' inqas minn dak l-ammont.

Artikolu 31

Mezzi ohra ta' trasport

1. Soġġett għall-paragrafu 2, id-dispożizzjonijiet relatati mar-responsabbiltà tat-trasportatur f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali ta' passiġġieri m'għandhomx japplikaw għal telf jew hsarat li joriginaw fil-kors tat-trasport li, skont il-kuntratt ta' trasport, ma kienx trasport bil-ferrovija.
2. Madankollu, fejn il-vetturi tal-linji tal-ferrovija jingħarru bil-vapur, id-dispożizzjonijiet relatati mar-responsabbiltà f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali ta' passiġġieri, il-passiġġieri għandhom japplikaw għat-telf jew il-hsara msemmija fl-Artikolu 26(1) u l-Artikolu 33(1), ikkawżata b'incident li jirriżulta mill-operat tal-linja tal-ferrovija u li jsehh waqt li l-passiġġier ikun ġewwa, diehel jew nieżel mill-imsemmija vetturi.
3. Meta, minhabba ċirkostanzi eċċezzjonali, l-operat tal-linja tal-ferrovija jiġi temporanjament sospiz u l-passiġġieri jingħarru minn mezz ieħor ta' trasport, it-trasportatur għandu jkun responsabbli skont dawn ir-Regoli Uniformi.

Kapitolu II

Responsabbiltà f'każ ta' nuqqas ta' żamma mal-iskeda tal-hin

Artikolu 32

Responsabbiltà f'każ ta' kanċellazzjoni, ittardjar tal-ferroviji jew konnessjonijiet li ma ntlahqux

1. It-trasportatur għandu jkun responsabbli mal-passiġġier għal telf jew ħsara li tirriżulta mill-fatt li, minhabba kanċellazzjoni, ittardjar ta' ferrovija jew konnessjoni li ma ntlahqitx, il-vjaġġ tiegħu ma jistax jitkompla fl-istess jum, jew li kontinwazzjoni tal-vjaġġ fl-istess jum ma tistax tintalab b'mod raġonevoli minhabba ċirkostanzi speċifiċi. Il-ħsarat għandhom jinkludu l-ispejjeż raġonevoli ta' akkomodazzjoni kif ukoll l-ispejjeż raġonevoli li jkun hemm b'żonn biex jiġu nnotifikati l-persuni li qed jistennew lill-passiġġier.
2. It-trasportatur għandu jiġi meħlus minn din ir-responsabbiltà, meta l-kanċellazzjoni, l-ittardjar jew il-konnessjoni li ma ntlahqitx tkun attribwibbli għal waħda minn dawn il-kawżi li ġejjin:
 - (a) ċirkostanzi mhux konnessi mal-operat tal-linja tal-ferrovija li t-trasportatur, minkejja li ha l-kura meħtieġa fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, ma setax jevita u li ma setax jipprevjeni l-konsegwenzi tagħhom;
 - (b) tort min-naħa tal-passiġġier; jew
 - (c) l-imġiba ta' parti terza li t-trasportatur, minkejja li ha l-kura meħtieġa fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, ma setax jevita u li ma setax jipprevjeni l-konsegwenzi tagħhom; impriża oħra li tuża l-istess infrastruttura tal-linja tal-ferrovija ma tistax titqies bħala parti terza; id-dritt għar-rikors m'għandux jiġi affettwat.
3. Il-liġi nazzjonali għandha tiddetermina jekk u sa liema livell għandu t-trasportatur iħallas il-ħsarat għal ħsara barra minn dik prevista fil-paragrafu 1. Din id-dispożizzjoni għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 44.

Kapitolu III

Responsabbiltà fir-rigward ta' bagalji tal-idejn, annimali, bagalji rreġistrati u vetturi

TAQSIMA 1

Bagalji tal-idejn u annimali

Artikolu 33

Responsabbiltà

1. F'każ ta' mewt jew ta' korrimment personali ta' passiġġieri, it-trasportatur għandu jkun responsabbli ukoll għat-telf jew hsara li tirriżulta mit-telf totali jew parzjali ta', jew hsara lill-oġġetti li l-passiġġier kellu fuqu jew miegħu bħala bagalja tal-idejn; dan għandu japplika wkoll għall-annimali li l-passiġġier kien għab miegħu. L-Artikolu 26 għandu japplika mutatis mutandis.
2. F'rigward ieħor, it-trasportatur m'għandux ikun responsabbli għat-telf totali jew parzjali ta', jew hsara lill-oġġetti, bagalji tal-idejn jew annimali li s-supervizjoni tagħhom hija r-responsabbiltà tal-passiġġier skont l-Artikolu 15, sakemm dan it-telf jew hsara ma jkunx ikkawżat bil-ħtiġa tat-trasportatur. L-Artikoli l-oħra tat-Titolu IV, għajr l-Artikolu 51, u t-Titolu VI m'għandhomx japplikaw f'dan il-każ.

Artikolu 34

Limitu ta' hsarat f'każ ta' telf jew hsara lill-oġġetti

Meta t-trasportatur hu responsabbli skont l-Artikolu 33(1), huwa għandu jhallas kumpens sa limitu ta' 1 400 unità ta' kont lil kull passiġġier.

Artikolu 35

Esklużjoni tar-responsabbiltà

It-trasportatur m'għandux ikun responsabbli mal-passiġġier għal telf jew hsara li toriġina mill-fatt li l-passiġġier ma jikkonformax mal-formalitajiet meħtieġa mill-awtoritajiet tad-dwana jew awtoritajiet amministrattivi oħra.

TAQSIMA 2

Bagalji rreġistrati

Artikolu 36

Baži tar-responsabbiltà

1. It-trasportatur għandu jkun responsabbli għat-telf jew hsara li tirriżulta minn telf totali jew parzjali, jew hsara lill-bagalja rreġistrata bejn il-hin li t-trasportatur hadha f'idejh u l-hin tal-kunsinna kif ukoll mill-ittardjar tal-kunsinna.
2. It-trasportatur għandu jigi mehlus minn din ir-responsabbiltà sal-punt fejn it-telf, il-hsara jew l-ittardjar fil-kunsinna gie ikkawżat b'tort tal-passiġġier, b'ordni mogħtija mill-passiġġier barra milli riżultat ta' tort tat-trasportatur, b'difett inerenti fil-bagalja rreġistrata jew b'ċirkostanzi li t-trasportatur ma setax jevita u li ma setax jipprevjeni l-konsegwenzi tagħhom.
3. It-trasportatur għandu jigi mehlus minn din ir-responsabbiltà sal-punt li t-telf jew hsara jorigina mir-riskji speċjali inerenti f'waħda jew iżjed miċ-ċirkostanzi li ġejjin:
 - (a) l-assenza jew inadegwatezza tal-ippakkjar;
 - (b) in-natura speċjali tal-bagalja;
 - (c) il-kunsinna bħala bagalja ta' oġġetti mhux aċċettabbli għat-trasport.

Artikolu 37

Obbligu ta' provi

1. L-obbligu li jigi pprovat li t-telf, il-hsara jew l-ittardjar fil-kunsinna kien tort ta' waħda mill-kawzi speċifikati fl-Artikoli 36(2) għandu jaqa' fuq it-trasportatur.

2. Meta t-trasportatur jistabbilixxi li, wara li kkunsidra ċ-ċirkostanzi ta' każ partikolari, it-telf jew il-ħsara setgħu originaw minn riskju speċjali wiehed jew aktar imsemmija fl-Artikolu 36(3), għandu jkun preżunt li minn hemm originat. Il-persuna intitolata għandha, madankollu, jkollha d-dritt li ttipprova li t-telf jew il-ħsara ma kienx attribwibbli la fis-shiħ u lanqas f'parti għal wiehed minn dawk ir-riskji.

Artikolu 38

Trasportaturi suċċessivi

Jekk trasport irregolat b'kuntratt wiehed jitwettaq minn trasportaturi diversi suċċessivi, kull trasportatur bl-att proprju li jieħu f'idejh il-bagalja bil-vawċer tar-registrazzjoni tal-bagalja jew il-vettura bil-vawċer ta' trasport, għandu jsir parti għall-kuntratt ta' trasport fir-rigward tat-tmexxija tal-bagalja jew tat-trasport tal-vetturi, skont it-termini tal-vawċer tar-registrazzjoni tal-bagalja jew tal-vawċer tat-trasport u għandu jassumi l-obbligi li joriginaw minn hemm. F'tali każ kull trasportatur għandu jkun responsabbli għat-trasport matul ir-rotta shiħa sal-kunsinna.

Artikolu 39

Trasportatur sostitut

1. Fejn it-trasportatur halla t-twettiq ta' trasport, fis-shiħ jew f'parti, f'idejn trasportatur sostitut, kemm jekk skont id-dritt taħt il-kuntratt ta' trasport li jagħmal dan, jew le, it-trasportatur għandu madankollu jibqa' responsabbli fir-rigward tat-trasport shiħ.
2. Id-dispożizzjonijiet kollha ta' dawn ir-Regoli Uniformi li jirregolaw ir-responsabbiltà tat-trasportatur għandhom japplikaw ukoll għar-responsabbiltà tat-trasportatur sostitut għat-trasport imwettaq minnu. L-Artikoli 48 u 52 għandhom japplikaw jekk titressaq azzjoni kontra l-impjegati jew kwalunkwe persuna oħra li t-trasportatur sostitut jagħmel użu mis-servizzi tagħha għat-twettiq tat-trasport.
3. Kwalunkwe ftehim speċjali li taħtu t-trasportatur jassumi obbligi mhux imposti minn dawn ir-Regoli Uniformi jew jirrinunzja drittijiet mogħtija minn dawn ir-Regoli Uniformi m'għandu jkollu l-ebda effett fir-rigward tat-trasportatur sostitut li ma jkunx aċċettah esplicitament u bil-miktub. Kemm jekk it-trasportatur sostitut ikun aċċettah u kemm jekk le, it-trasportatur għandu xorta jibqa' marbut mill-obbligi jew ir-rinunzji li jirriżultaw minn tali ftehim speċjali.

4. Meta u sa fejn it-trasportatur u t-trasportatur sostitut ikunu t-tnejn responsabbli, ir-responsabbiltà tagħhom għandha tkun in solidum.
5. L-ammont aggregat tal-kumpens pagabbli mit-trasportatur, it-trasportatur sostitut u l-impjegati tagħhom u persuni oħra li jkunu jużaw is-servizzi tagħhom għat-twettiq tat-trasport m'għandux jaqbeż il-limiti previsti f'dawn ir-Regoli Uniformi.
6. Dan l-Artikolu m'għandux jippreġudika d-drittijiet ta' rikors li jistgħu jeżistu bejn it-trasportatur u t-trasportatur sostitut.

Artikolu 40

Preżunzjoni ta' telf

1. Il-persuna intitolata tista', mingħajr ma tkun mitluba tipprovdi provi ulterjuri, tikkunsidra unità ta' bagalja bħala mitlufa meta din ma tkunx għet ikkunsinnat lil jew impoġġija għad-dispożizzjoni tiegħu fi żmien erbatax-il jum wara talba għall-kunsinna tkun saret skont l-Artikolu 22(3).
2. Jekk unità ta' bagalja li tkun meqjusa li ntilfet tiġi rkuprata fi żmien sena wara t-talba għall-kunsinna, it-trasportatur irid jinnotifika lill-persuna intitolata jekk l-indirizz tiegħu jkun magħruf jew ikun jista' jiġi aċċertat.
3. Fi żmien tletin jum wara l-irċevuta tan-notifika msemmija fil-paragrafu 2, il-persuna intitolata tista' titlob li l-unità tal-bagalja tkun ikkunsinnata lilha. F'dak il-każ hija trid thallas l-ispejjeż relatati mat-trasport tal-oġġett mill-post tal-kunsinna għall-post fejn il-kunsinna tiġi mwettqa u tirrimborsa l-kumpens irċevut minbarra, skont il-każ, kwalunkwe spiża inkluża fih. Madankollu hija għandha żżomm id-drittijiet tagħha li titlob il-kumpens għal dewmien fit-twassil previst fl-Artikolu 43.
4. Jekk l-unità tal-bagalja rkuprata ma tkunx miġbura fi żmien il-perijodu stipulat fil-paragrafu 3 jew jekk din ma tkunx irkuprata aktar minn sena wara t-talba għall-kunsinna, it-trasportatur għandu jehles minnha skont il-liġijiet u l-preskrizzjonijiet fis-seħh fil-post fejn l-unità tal-bagalja tkun qiegħda.

Artikolu 41

Kumpens għal telf

1. F'każ ta' telf totali jew parzjali ta' bagalja registrata, it-trasportatur irid iħallas, bl-eskluzjoni tal-ħsarat l-oħrajn kollha:
 - (a) jekk l-ammont tat-telf jew ħsara mgarrba ikun ippruvat, kumpens ta' daqs dak l-ammont imma mhux aktar minn 80 unità ta' kont għal kull kilogramm ta' massa grossa nieqsa jew 1 200 unità ta' kont għal kull unità ta' bagalja;
 - (b) jekk l-ammont tat-telf jew ħsara mgarrba ma jkunx stabbilit, ħsarat ta' likwidazzjoni ta' 20 unità ta' kont għal kull kilogramm ta' massa grossa nieqsa jew 300 unità ta' kont għal kull unità ta' bagalja.

Il-metodu ta' kumpens, għal kull kilogramm nieqes jew għal kull unità ta' bagalja, għandu jiġi ddeterminat mill-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport.

2. Barra minn hekk it-trasportatur irid jirrimborża l-ispiza għat-trasport tal-bagalja u ammonti oħrajn imħallsa fir-rigward tat-trasport tal-oġġett mitluf kif ukoll id-dazji tad-dwana u tas-sisa li jkunu diġà thallsu.

Artikolu 42

Kumpens għal telf

1. F'każ ta' ħsara fuq bagalja registrata, it-trasportatur irid iħallas kumpens ekwivalenti għat-telf fil-valur tal-bagalja, bl-eskluzjoni tal-ħsarat l-oħra kollha.
2. Il-kumpens m'għandux ikun ta' aktar minn:
 - (a) jekk il-bagalja kollha naqsilha l-valur minhabba ħsara, l-ammont li kien ikun pagabbli f'każ ta' telf totali;
 - (b) jekk parti biss tal-bagalja naqsilha l-valur minhabba ħsara, l-ammont li kien ikun pagabbli kieku dik il-parti ntilfet.

Artikolu 43

Kumpens għal dewmien tal-kunsinna

1. F'każ ta' dewmien fit-twassil ta' bagalja rreġistrata, it-trasportatur irid iħallas għal kull perijodu shiħ ta' 24 siegħa wara li jkun intalab it-twassil, iżda soġġett għal massimu ta' 14-il jum:
 - (a) jekk il-persuna intitolata jkollha provi li sofriet telf jew ħsara b'dan, kumpens daqs l-ammont tat-telf jew ħsara, sa mhux aktar minn 0,80 unità ta' kont għal kull kilogramm ta' massa grossa tal-bagalja jew 14-il unità ta' kont għal kull unità ta' bagalja, kunsinnati tard;
 - (b) jekk il-persuna intitolata ma jkollhiex provi li garrbet telf jew ħsara b'dan, ħsarat ta' likwidazzjoni ta' 0,14-il unità ta' kont għal kull kilogramm ta' massa grossa tal-bagalja jew 2,80 unità ta' kont għal kull unità ta' bagalja, kunsinnati tard.
- Il-metodi ta' kumpens, skont kull kilogramm nieqes jew skont l-unità ta' bagalja, għandu jkun determinat mill-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport.
2. F'każ ta' telf totali tal-bagalja, il-kumpens previst fil-paragrafu 1 m'għandux ikun pagabbli flimkien ma' dak previst fl-Artikolu 41.
3. F'każ ta' telf ta' parti tal-bagalja, il-kumpens previst fil-paragrafu 1 għandu jkun pagabbli fir-rigward ta' dik il-parti tal-bagalja li ma tkunx intilfet.
4. F'każ ta' ħsara tal-bagalja li ma tirriżultax minn dewmien fil-kunsinna, il-kumpens previst fil-paragrafu 1 għandu, fejn xieraq, ikun pagabbli flimkien ma' dak previst fl-Artikolu 42.
5. It-total ta' kumpens previst fil-paragrafu 1 flimkien ma' dak pagabbli taħt l-Artikoli 41 u 42 m'għandu fl-ebda każ jaqbez il-kumpens li kien ikun pagabbli f'każ ta' telf totali tal-bagalja.

TAQSIMA 3

Vetturi

Artikolu 44

Kumpens għal dewmien

1. F'każ ta' dewmien fit-tagħbija għal raġuni attribwita lit-trasportatur jew dewmien fil-kunsinna ta' vettura, u jekk il-persuna intitolata jkollha provi li garrbet telf jew ħsara b'dan, it-trasportatur irid iħallas kumpens mhux aktar mill-ammont tal-ispiza tat-trasport.
2. Jekk, f'każ ta' dewmien tat-tagħbija għal raġuni attribwita għat-trasportatur, il-persuna intitolata tagħzel li ma tipproċedix bil-kuntratt ta' trasport, l-ispiza tat-trasport għandha tkun rimborsata lilha. Barra minn hekk il-persuna intitolata tista', jekk ikollha provi li garrbet telf jew ħsara bħala riżultat tad-dewmien, titlob kumpens ta' mhux aktar mill-ispiza tat-trasport.

Artikolu 45

Kumpens għal telf

F'każ ta' telf totali jew parzjali ta' vettura l-kumpens pagabbli lill-persuna intitolata għat-telf jew il-ħsara ppruvati għandu jiġi kkalkulat abbażi tal-valur tas-soltu tal-vettura. Dan m'għandux jaqbeż it-8 000 unità ta' kont. Trejler mgħobbi jew mhux mgħobbi għandu jkun ikkunsidrat bħala vettura separata.

Artikolu 46

Responsabbiltà fir-rigward ta' oġġetti ohra

1. Fir-rigward ta' oġġetti li jithallew fil-vettura jew jitpoġġew f'kaxxi (eż. kaxxi tal-bagalji jew tal-iski) marbutin mal-vettura, it-trasportatur għandu jkun responsabbli biss għal telf jew ħsara kkawżata tort tiegħu. Il-kumpens totali pagabbli m'għandux jaqbeż l-400 unità ta' kont.

2. Sa fejn jirrigwarda oġġetti stivati fuq barra tal-vettura, inkluż il-kaxx imsemmija fil-paragrafu 1, it-trasportatur għandu jkun responsabbli biss fir-rigward ta' oġġetti ppustjati fuq barra tal-vettura jekk jiġi ppruvat li t-telf jew ħsara tirriżulta minn azzjoni jew ommissjoni, li t-trasportatur ikkommetta b'intenzjoni biex jikkawża tali telf jew ħsara jew bi traskuraġni u kien jaf li tali telf jew ħsara probabbli jirriżultaw.

Artikolu 47

Ligi applikabbli

Sogġett għad-dispożizzjonijiet ta' din it-Taqsima, id-dispożizzjonijiet tat-Taqsima 2 relatati mar-responsabbiltà għall-bagalji għandhom japplikaw għall-vetturi.

Kapitolu IV

Dispożizzjonijiet komuni

Artikolu 48

Telf ta' dritt li jiġu invokati l-limiti tar-responsabbiltà

Il-limiti tar-responsabbiltà previsti f'dawn ir-Regoli Uniformi kif ukoll id-dispożizzjonijiet tal-ligi nazzjonali li jillimitaw il-kumpens għal ammont fiss, m'għandhomx japplikaw jekk jiġi ppruvat li t-telf jew il-ħsara jirriżultaw minn att jew ommissjoni, li t-trasportatur ikun ikkommetta b'intenzjoni li jikkawża tali telf jew ħsara, jew bi traskuraġni u bl-għarfien li tali telf jew ħsara probabbli jirriżultaw.

Artikolu 49

Konverżjoni u interess

1. Meta l-kalkolu tal-kumpens jehtieg il-konverżjoni ta' somom espressi frata barranija, il-konverżjoni għandha tkun bir-rata tal-kambju applikabbli fil-jum u l-post tal-ħlas tal-kumpens.

2. Il-persuna intitolata tista' titlob interessi fuq il-kumpens, ikkalkolat fuq hamsa fil-mija kull sena, mill-jum tal-pretensjoni previst fl-Artikolu 55 jew, jekk ebda pretensjoni bhal din ma tkun saret, mill-jum li fih il-proċeduri legali jkunu ġew istitwiti.
3. Madankollu, fil-każ ta' kumpens pagabbli skont l-Artikoli 27 u 28, l-interessi għandhom jingħaddu biss mill-jum li fih l-avvenimenti relatati mal-istima tal-ammont ta' kumpens ikunu seħħu, jekk dak il-jum ikun aktar tard minn dak tal-pretensjoni jew mill-jum li fih il-proċedimenti ġuridiċi jkunu ġew istitwiti.
4. Fil-każ ta' bagalji, l-interessi għandhom ikunu pagabbli biss jekk il-kumpens jaqbeż 16-il unità ta' kont għal kull vawċer tar-registrazzjoni tal-bagalji.
5. Fil-każ ta' bagalji, jekk il-persuna intitolata ma tissottomettix lit-trasportatur, fi żmien raġonevoli mogħti lilha, id-dokumenti ta' appoġġ meħtieġa biex l-ammont tal-pretensjoni jiġi stabbilit finalment, l-ebda interess m'għandu jingħadd bejn l-għeluq taż-żmien mogħti u s-sottomissjoni reali ta' tali dokumenti.

Artikolu 50

Responsabbiltà f'każ ta' incidenti nukleari

skont ir-Regoli Uniformi għal telf jew hsara kkawżati minn incident nukleari għandha titneħħa r-responsabbiltà minn fuq it-trasportatur meta l-operatur tal-istallazzjoni nukleari jew persuna oħra li tissostitwih ikunu responsabbli għat-telf jew hsara skont il-liġijiet u l-preskrizzjonijiet ta' Stat li jirregola r-responsabbiltà fil-qasam tal-enerġija nukleari.

Artikolu 51

Persuni li għalihom it-trasportatur huwa responsabbli

It-trasportatur għandu jkun responsabbli għall-impjegati tiegħu u persuni oħrajn li jużaw is-servizzi tagħhom għat-twettiq tat-trasport, meta dawn l-impjegati u l-persuni oħrajn ikunu qed jaġixxu fl-ambitu tal-funzjonijiet tagħhom. L-amministraturi tal-infrastruttura tal-ferrovija li biha jitwettaq it-trasport għandhom ikunu kkunsidrati bħala persuni li t-trasportatur jaġħmel użu mis-servizzi tagħhom għat-twettiq tat-trasport.

Artikolu 52

Azzjonijiet ohrajn

1. Fil-każijiet kollha fejn dawn ir-Regoli Uniformi għandhom japplikaw, kwalunkwe azzjoni fir-rigward ta' responsabbiltà, għal tkun xi tkun ir-raġuni, jistgħu jitressqu kontra t-trasportatur biss sogġett għall-kondizzjonijiet u l-limitazzjonijiet stabbiliti f'dawn ir-Regoli Uniformi.
2. L-istess għandu japplika għal kwalunkwe azzjoni mressqa kontra l-impjegati u persuni ohrajn li t-trasportatur huwa responsabbli għalihom skont l-Artikolu 51.

TITOLU V

RESPONSABBILTÀ TAL-PASSIĠĠIER

Artikolu 53

Prinċipji speċjali ta' responsabbiltà

Il-passiġġier għandu jkun responsabbli għat-trasportatur għal kwalunkwe telf jew ħsara:

- (a) li tirriżulta minn nuqqas li jaqdi l-obbligi tiegħu skont
1. l-Artikoli 10, 14 u 20,
 2. id-dispożizzjonijiet speċjali għat-trasport ta' vetturi, li jinsabu fil-Kondizzjonijiet Ġenerali tat-Trasport, jew
 3. ir-Regolament dwar it-Trasport Internazzjonali ta' Merkanzija Perikoluża bil-Ferrovija (RID), jew

- (b) ikkawżati minn oġġetti u annimali li hu jgħib miegħu,

sakemm hu ma jagħtix provi li t-telf jew ħsara kienu kkawżati minn ċirkostanzi li hu ma setax jevita u li l-konsegwenzi tagħhom ma setax jipprevjeni, minkejja l-fatt li hu eżerċita d-diligenza meħtieġa ta' passiġġier kuxjenzjuż. Din id-dispożizzjoni m'għandhiex taffettwa r-responsabbiltà tat-trasportatur skont l-Artikoli 22 u 33(1) .

TITOLU VI

DIKJARAZZJONI TAD-DRITTIJET

Artikolu 54

Aċċertazzjoni ta' telf jew ħsara parzjali

1. Meta telf parzjali, jew ħsara ta', oġġett trasportat fil-karigu tat-trasportatur (bagalji, vetturi) jiġi skopert jew meqjus mit-trasportatur jew allegat mill-persuna intitolata, it-trasportatur irid, mingħajr dewmien, u jekk possibbli fil-preżenza tal-persuna intitolata, jikteb rapport fejn jiddikjara, skont in-natura tat-telf jew ħsara, il-kondizzjoni tal-artikolu u, sa fejn possibbli, il-qies tat-telf jew ħsara, il-każ u l-żmien ta' meta seħħet.
2. Kopja tar-rapport irid ikun provdut mingħajr ħlas lill-persuna intitolata.
3. Jekk il-persuna intitolata ma taċċettax ir-riżultat fir-rapport, hi tista' titlob li l-kondizzjoni tal-bagalja jew il-vettura u l-kawża u l-ammont tat-telf jew ħsara jkunu aċċertati minn espert imqabba mill-partijiet tal-kuntratt ta' trasport jew minn qorti jew tribunal. Il-proċedura ta' wara għandha tkun irregolata mil-liġijiet u l-preskrizzjonijiet tal-Istat li fih tali aċċertazzjoni sseħħ.

Artikolu 55

Pretensjonijiet

1. Pretensjonijiet relatati mar-responsabbiltà tat-trasportatur f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali ta' passigġieri jridu jiġu indirizzati bil-miktub lit-trasportatur li kontribwixxi tista' titressaq azzjoni. Fil-każ ta' trasport irregolat minn kuntratt wieħed u mwettaq minn trasportaturi suċċessivi l-pretensjonijiet jistgħu jiġu indirizzati wkoll lill-ewwel jew l-aħħar trasportatur kif ukoll lit-trasportatur li jkollu l-post prinċipali tan-negozju jew il-fergħa jew l-aġenzija tiegħu li kkonkluda l-kuntratt ta' trasport fl-Istat fejn il-passigġier ikollu d-domicilju jew ir-residenza abitwali tiegħu.
2. Pretensjonijiet oħrajn relatati mal-kuntratt ta' trasport iridu jkunu indirizzati bil-miktub lit-trasportatur speċifikat fl-Artikolu 56(2) u (3).

3. Id-dokumenti li l-persuna intitolata taħseb li huwa xieraq li tissottomettihom mal-pretensjoni għandhom ikunu ppreżentati fil-forma originali jew kopji tagħhom, fejn xieraq, il-kopji debitament iċċertifikati jekk it-trasportatur ikun jehtieg hekk. Mal-ftehim tal-pretensjoni, it-trasportatur jista' jitlob iċ-ċediment tal-biljett, il-vawċer tar-registrazzjoni tal-bagalja u l-vawċer tat-trasport.

Artikolu 56

Trasportaturi li tista' titressaq azzjoni kontrihom

1. Azzjoni bbażata fuq ir-responsabbiltà tat-trasportatur f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali ta' passiġġieri, jistgħu jitressqu biss kontra t-trasportatur li huwa responsabbli skont l-Artikolu 26(5).
2. Soġġett għall-paragrafu 4 azzjonijiet oħrajn imressqa minn passiġġieri abbażi tal-kuntratt ta' trasport jistgħu jitressqu biss kontra l-ewwel trasportatur, l-aħħar trasportatur jew it-trasportatur li jkun wettaq il-parti tat-trasport li fiha l-avveniment li jkun wassal għall-proċedimenti jkun seħh.
3. Meta, fil-każ ta' trasport imwettaq minn trasportaturi suċċessivi, it-trasportatur li jrid iwassal il-bagalji jew il-vettura jkun imdahhal bil-kunsens tiegħu fil-vawċer tar-registrazzjoni tal-bagalji jew il-vawċer tat-trasport, azzjoni tista' titressaq kontrih skont il-paragrafu 2 anke jekk huwa ma jkunx iрċieva l-bagalji jew il-vettura.
4. Azzjoni għall-irkupru ta' somma mħallsa skont il-kuntratt ta' trasport tista' titressaq kontra t-trasportatur li jkun gabar dik is-somma jew kontra t-trasportatur li tkun ingabret f'ismu.
5. Azzjoni tista' titressaq kontra trasportatur għajr dawk speċifikati f'paragrafi 2 u 4 meta tkun istitwita permezz ta' kontrotalba jew permezz ta' eċċezzjoni fil-proċedimenti relatati ma' pretensjoni prinċipali bbażata fuq l-istess kuntratt ta' trasport.
6. Sakemm dawn ir-Regoli Uniformi japplikaw għat-trasportatur sostitut, azzjoni tista' titressaq kontrih ukoll.
7. Jekk il-kwerelant ikollu għażla bejn bosta trasportaturi, id-dritt tiegħu għall-għażla għandu jkun mitmum hekk kif huwa jressaq azzjoni kontra wiehed minnhom; dan għandu japplika wkoll jekk il-kwerelant għandu għażla bejn trasportatur wiehed jew aktar u trasportatur sostitut.

Artikolu 58

Tnehhija tad-dritt għall-azzjoni f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali

1. Kwalunkwe dritt għal azzjoni mill-persuna intitolata bbażat fuq ir-responsabbiltà tat-trasportatur f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali ta' passiġġieri, għandu jitneħħa jekk notifika tal-inċident tal-passiġġier ma tkunx ingħatat mill-persuna intitolata, fi żmien 12-il xahar minn meta jkun sar jaf bit-telf jew bid-dannu, lil wiehed mit-trasportaturi li lilu tista' tiġi indirizzata pretensjoni skont l-Artikolu 55(1). Fejn il-persuna intitolata tagħti avviż verbali tal-inċident lit-trasportatur, it-trasportatur għandu jforniha b'konferma ta' tali avviż verbali.
2. Madankollu, id-dritt għal azzjoni m'għandux jitneħħa jekk
 - (a) fi żmien il-perijodu previst fil-paragrafu 1, il-persuna intitolata tkun indirizzata pretensjoni lil wiehed mit-trasportaturi nnominati fl-Artikolu 55(1);
 - (b) fi żmien il-perijodu previst fil-paragrafu 1 it-trasportatur li jkun responsabbli jkun sar jaf bl-inċident tal-passiġġier b'xi mod iehor;
 - (c) avviż tal-inċident ma jkunx ingħata, jew ikun ingħata tard, bħala riżultat ta' ċirkostanzi mhux attribwiti għall-persuna intitolata;
 - (d) il-persuna intitolata tagħti provi li l-inċident kien ikkawżat bil-ħtija fuq il-parti tat-trasportatur.

Artikolu 59

Tnehhija tad-dritt għal azzjoni li tirriżulta mit-trasport tal-bagalji

1. L-aċċettazzjoni tal-bagalji mill-persuna intitolata għandha tneħħi d-drittijiet kollha għal azzjoni kontra t-trasportatur li tirriżulta mill-kuntratt ta' trasport f'każ ta' telf, ħsara jew dewmien parzjali tal-kunsinna.

2. Madankollu, id-dritt għal azzjoni m'għandux jitneħħa:
- (a) f'każ ta' telf jew ħsara parzjali, jekk
 1. it-telf jew ħsara jkun aċċertat skont l-Artikolu 54 qabel l-aċċettazzjoni tal-bagalji mill-persuna intitolata,
 2. l-aċċertazzjoni li tkun suppost saret skont l-Artikolu 54 tithalla barra htija biss tat-trasportatur;
 - (b) f'każ ta' telf jew ħsara li ma jkunux jidhru li l-eżistenza tagħhom tkun aċċertata wara l-aċċettazzjoni tal-bagalji mill-persuna intitolata, jekk hija
 1. titlob aċċertazzjoni skont l-Artikolu 54 immedjatament wara li tiskopri t-telf jew ħsara u mhux aktar tard minn tliet ijiem wara l-aċċettazzjoni tal-bagalji, u
 2. barra minn hekk, ikollha provi li t-telf jew ħsara jkunu seħħu bejn iż-żmien li tkun ittiehdet mit-trasportatur u l-hin tal-kunsinna;
 - (c) f'każ ta' dewmien tal-kunsinna, jekk fi żmien wiehed u għoxrin jum il-persuna intitolata tkun aċċertat id-drittijiet tagħha kontra wiehed mit-trasportaturi speċifikati fl-Artikolu 56(3);
 - (d) jekk il-persuna intitolata taghti provi li t-telf jew ħsara jkunu kkawżati bil-htija fuq il-parti tat-trasportatur.

Artikolu 60

Limitazzjoni tal-azzjonijiet

1. Il-perijodu ta' limitazzjoni ta' azzjonijiet għal ħsarat ibbażati fuq ir-responsabbiltà tat-trasportatur f'każ ta' mewt jew ta' korriment personali ta' passiġġieri għandu jkun:
 - (a) fil-każ ta' passiġġier, tliet snin mill-jum wara l-inċident;
 - (b) fil-każ ta' persuni intitolati oħrajn, tliet snin mill-jum wara l-mewt tal-passiġġier, soġġett għal massimu ta' hames snin mill-jum wara l-inċident.

2. Il-perijodu ta' limitazzjoni għal azzjonijiet oħrajn li jirriżultaw mill-kuntratt ta' trasport għandu jkun ta' sena. Madankollu, il-perijodu tal-limitazzjoni għandu jkun sentejn fil-każ ta' azzjoni għal telf jew ħsara li jirriżultaw minn att jew ommissjoni mwettqa bl-intenzjoni li jiġu kkawżati tali telf jew ħsara, jew bi traskuraġni u bl-gharfien li tali telf jew ħsara probabbli jirriżultaw.
3. Il-perijodu tal-limitazzjoni previst fil-paragrafu 2 għandu jghodd għal azzjonijiet:
 - (a) għall-kumpens għal telf totali, mill-erbatax-il jum wara l-gheluq tal-perijodu ta' żmien previst fl-Artikolu 22(3);
 - (b) għal kumpens għal telf parzjali, ħsara jew dewmien ta' kunsinna, mill-jum meta l-kunsinna tkun saret;
 - (c) fil-każijiet l-oħrajn kollha li jinvolvu t-trasport ta' passiġġieri, mill-jum tal-iskadenza tal-validità tal-biljett.

Il-jum indikat għall-bidu tal-perijodu tal-limitazzjoni m'għandux ikun inkluż fil-perijodu.

4. [...]
5. [...]
6. Inkella, is-sospensjoni u l-interruzzjoni tal-perijodi tal-limitazzjoni għandhom jiġu regolati mil-liġi nazzjonali.

TITOLU VII

RELAZZJONIJIET BEJN IT-TRASPORTATURI

Artikolu 61

Apporzjonament tal-ispiza tat-trasport

1. Kwalunkwe trasportatur li jkun ġabar jew li kellu jiġbor spiza ta' trasport irid iħallas lit-trasportaturi kkonċernati s-sehem rispettiv tagħhom ta' tali spiza. Il-metodi ta' pagament għandhom jiġu ffixxati permezz ta' ftehim bejn it-trasportaturi.
2. L-Artikolu 6(3), l-Artikolu 16(3) u l-Artikolu 25 għandhom japplikaw ukoll għar-relazzjonijiet bejn trasportaturi suċċessivi.

Artikolu 62

Dritt għal rikors

1. Trasportatur li jkun ħallas kumpens skont dawn ir-Regoli Uniformi għandu jkollu dritt għal rikors kontra t-trasportaturi li jkunu ħadu sehem fit-trasport skont id-dispożizzjonijiet li ġejjin:
 - (a) it-trasportatur li jkun ikkawża t-telf jew ħsara għandu jkun l-uniku responsabbli għalihom;
 - (b) meta t-telf jew ħsara jkunu ġew ikkawżati minn bosta trasportaturi, kull wieħed għandu jkun responsabbli għat-telf jew ħsara li jkun ikkawża; jekk tali distinzjoni tkun impossibbli, il-kumpens għandu jkun proporzjonat bejniethom skont l-ittra c);
 - (c) jekk ma jkunx jista' jiġi ppruvat liema mit-trasportaturi jkun ikkawża t-telf jew ħsara, il-kumpens għandu jkun proporzjonat bejn it-trasportaturi kollha li jkunu ħadu sehem fit-trasport, għajr dawk li jkollhom provi li t-telf jew ħsara ma jkunx ikkawżati minnhom; tali apporzjonament għandu jkun proporzjonat skont is-sehem rispettiv tagħhom tal-ispiza tat-trasport.
2. Fil-każ ta' insolvenza ta' xi wieħed minn dawn it-trasportaturi, is-sehem mhux imħallas li jkun dovut minnu għandu jiġi apporzjonat fost it-trasportaturi l-oħra kollha li jkunu ħadu sehem fit-trasport, fi proporzjon tas-sehem rispettiv tagħhom tal-ispiza tat-trasport.

Artikolu 63

Proċedura għal rikors

1. Il-validità tal-ħlas magħmul mit-trasportatur li jeżerċita dritt għal rikors skont l-Artikolu 62 ma tistax tiġi kkuntestata mit-trasportatur li kontriha ikun ġie eżerċitat id-dritt għal rikors, meta kumpens ikun ġie determinat minn qorti jew tribunal u meta t-trasportatur imsemmi l-aħħar, debitament moqdi bin-notifika tal-proċedimenti, ikun ġie mogħti opportunità li jintervjeni fil-proċedimenti. Il-qorti jew tribunal imqabba mill-azzjoni prinċipali għandu jiddetermina ż-żmien li għandu jingħata għal tali notifika tal-proċedimenti u għal intervenzjoni fil-proċedimenti.
2. Trasportatur li jeżerċita d-dritt tiegħu għal rikors irid jippreżenta l-pretensjoni tiegħu f'wiehed u l-istess proċediment kontra t-trasportaturi kollha li magħhom ma jkunx lahaq ftehim, altrimenti hu għandu jitlef id-dritt tiegħu għal rikors fil-każ ta' dawk li kontriha hu ma jkunx ha proċedimenti.
3. Il-qorti jew tribunal għandu jagħti d-deċiżjoni tiegħu f'sentenza waħda u l-istess dwar il-pretensjonijiet ta' rikors kollha mressqa quddiemu.
4. It-trasportatur li jkun jixtieq jinforza d-dritt tiegħu għal rikors jista' jressaq l-azzjoni tiegħu fil-qorti jew it-tribunali tal-Istat li fit-territorju tiegħu, wiehed mit-trasportaturi li jkunu hađu sehem fit-trasport ikollu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu, jew il-fergħa jew aġenzija li tkun ikkonkludiet il-kuntratt ta' trasport.
5. Meta l-azzjoni trid titressaq kontra bosta trasportaturi, it-trasportatur kwerebant għandu jkun intitolat li jagħzel il-qorti jew tribunal li fih hu ser iressaq il-proċedimenti minn fost dawk kompetenti skont il-paragrafu 4.
6. Il-proċedimenti tar-rikors ma jistgħux jingħaqdu ma' proċedimenti għal kumpens meħuda mill-persuna intitolata taħt il-kuntratt ta' trasport.

Artikolu 64

Ftehimiet rigward rikors

It-trasportaturi jistgħu jikkonkludu ftehim li jidderoga mill-Artikoli 61 u 62.

ANNEX II

INFORMAZZJONI MINIMA LI GHANDHOM JAGHTU L-IMPRIŻI FERROVJARJI U L-BEJJIEGHA TAL-BILJETTI

Parti I: Informazzjoni ta' qabel il-vjaġġ

- Kondizzjonijiet generali applikabbli għall-kuntratt
- Skedi ta' żmien u kondizzjonijiet għall-vjaġġi l-aktar rapidi
- Skedi ta' żmien u kondizzjonijiet għall-irhas nollijiet
- Aċċessibbiltà, kundizzjonijiet tal-aċċess u disponibbiltà abbord ta' faċilitajiet għall-persuni b'diżabbiltà u għall-persuni b'mobbiltà mnaqqsa skont ir-rekwiziti tal-aċċessibbiltà stabbiliti fid-Direttiva (UE) 2019/882 u fir-Regolamenti tal-Kummissjoni (UE) 454/2011 u 1300/2014
- **Disponibbiltà u kondizzjonijiet tal-aċċess għar-roti**
- Disponibbiltà ta' postijiet [...] fl-ewwel u fit-tieni klassi kif ukoll ta' kuċċetti u vaguni tal-irqad
- Kwalunkwe attività li probabbilment tfixkel jew iddewwem is-servizzi
- Disponibbiltà ta' servizzi abbord, **inkluż id-disponibbiltà tal-persunal biex jghin lill-passiġġieri**
- **Informazzjoni qabel ix-xiri fuq jekk il-biljett jew il-biljetti jikkostitwux biljett globali**
- Proċeduri għar-reklamazzjoni ta' bagalji mitlufa
- Proċeduri għas-sottomissjoni ta' lmenti

Parti II: Informazzjoni waqt il-vjaġġ

- Servizzi abbord
- L-istazzjon li jmiss
- Dewmien
- Servizzi prinċipali ta' kollegament
- Kwistjonijiet ta' sigurtà u sikurezza

ANNEX III

STANDARDS MINIMI TAL-KWALITÀ TAS-SERVIZZ

Informazzjoni u biljetti

Puntwalità tas-servizzi, u prinċipji ġenerali għat-trattament ta' interruzzjonijiet tas-servizzi

Kanċellazzjonijiet ta' servizzi

Indafa tal-vaguni tar-roti u tal-faċilitajiet fl-istazzjon (il-kwalità tal-arja u l-kontroll tat-temperatura fil-vaguni, l-iġjene tal-faċilitajiet sanitarji, eċċ.)

Sondaġġ dwar is-sodisfazzjon tal-konsumatur

Trattament ta' lmenti, rimborsi u kumpens għal nuqqas ta' konformità mal-istandards ta' kwalità tas-servizz

Assistenza pprovduta lil persuni b'diżabilità u persuni b'mobbiltà mnaqqsa.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

ANNESS IV

[...]

[...]

ANNEX V

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Ir-Regolament (KE) Nru 1371/2007	Dan ir-Regolament
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 1(a)	Artikolu 1(a)
Artikolu 1(b)	Artikolu 1(b)
----	Artikolu 1(c)
Artikolu 1(c)	Artikolu 1(d)
----	Artikolu 1(e)
Artikolu 1(d)	Artikolu 1(f)
Artikolu 1(e)	Artikolu 1(g)
----	Artikolu 1(h)
Artikolu 1(f)	Artikolu 1(i)
Artikolu 2	Artikolu 2
Artikolu 2 (1)	Artikolu 2 (1)
Artikolu 2 (2)	----
Artikolu 2 (3)	----
Artikolu 2 (4)	----

Artikolu 2 (5)	----
Artikolu 2 (6)	----
Artikolu 2 (7)	----
----	Artikolu 2 (2)
----	Artikolu 2 (3)
Artikolu 3	Artikolu 3
Artikolu 3 (1)	Artikolu 3 (1)
Artikolu 3 (2), (3)	----
Artikolu 3 (4)	Artikolu 3 (2)
Artikolu 3 (5)	Artikolu 3 (3)
Artikolu 3 (6)	Artikolu 3 (4)
Artikolu 3 (7)	Artikolu 3 (5)
Artikolu 3 (8)	Artikolu 3 (6)
Artikolu 3 (9)	Artikolu 3 (7)
Artikolu 3 (10)	Artikolu 3 (8)
----	Artikolu 3 (9)
----	Artikolu 3 (10)
Artikolu 3 (11)	Artikolu 3 (11)
----	Artikolu 3 (12)

Artikolu 3 (12)

Artikolu 3 (13)

Artikolu 3 (14)

Artikolu 3 (15)

Artikolu 3 (16)

Artikolu 3 (17)

Artikolu 4

Artikolu 5

Artikolu 6

Artikolu 7

Artikolu 8

Artikolu 9

Artikolu 9 (3)

Artikolu 10

Artikolu 11

Artikolu 3 (13)

Artikolu 3 (14)

Artikolu 3 (16)

Artikolu 3 (17)

Artikolu 3 (18)

Artikolu 3 (19)

Artikolu 4

Artikolu 5

Artikolu 6

Artikolu 7

Artikolu 8

Artikolu 9

Artikolu 9 (4)

Artikolu 10

Artikolu 10 (5), (6)

Artikolu 11

Artikolu 12	Artikolu 12
Artikolu 12 (2)	----
Artikolu 13	Artikolu 13
Artikolu 14	Artikolu 14
Artikolu 15	Artikolu 15
Artikolu 16	Artikolu 16
----	Artikolu 16 (2), (3)
Artikolu 17	Artikolu 17
----	Artikolu 17 (8)
Artikolu 18	Artikolu 18
----	Artikolu 18 (6)
----	Artikolu 19
Artikolu 19	Artikolu 20
Artikolu 20	Artikolu 21
Artikolu 21 (1)	----
Artikolu 21 (2)	Artikolu 22 (2) u Artikolu 23 (2)
Artikolu 22	Artikolu 22
Artikolu 22 (2)	----
----	Artikolu 22 (4)

Artikolu 23

Artikolu 24

Artikolu 25

Artikolu 26

Artikolu 27

Artikolu 27 (3)

Artikolu 28

Artikolu 29

Artikolu 30

Artikolu 31

Artikolu 32

Artikolu 33

Artikolu 34

Artikolu 23

Artikolu 23 (4)

Artikolu 24

Artikolu 25 (1), (2), (3)

Artikolu 26

Artikolu 27

Artikolu 28

Artikolu 28 (3)

Artikolu 28 (4)

Artikolu 29

Artikolu 30

Artikolu 31

Artikolu 32, 33

Artikolu 34

Artikolu 34 (1), (3)

Artikolu 35

Artikolu 36

Artikolu 35,

Artikolu 37

Artikolu 36

Artikolu 38

Artikolu 39

Artikolu 37

Artikolu 40

Anness I

Anness I

Anness II

Anness II

Anness III

Anness III

Anness IV sa V